

УМОВЫ ПАПДПСКІ:

На 1 год — 90 к.; на 3 м-цы — 2 р. 60 к.; на 6 м-ца — 5 р.; на 1 год — 9 р. 75 к.

ПАТА ЗА АБВЕСТНІ:

За радок нонпарал (пасля тэсту) — 50 кап. Ішагародні — 1 р. Пасля тэсту ў два разы даражэй. Пры шматразовым друкаванні — оўдзія на згодзе.

Платова і абвесткі прымаюцца: У Гал. Канторы газ. «Звязда» — г. Менск, Савецкая, 63, (граш паварх) ад 9 гадз. раніцы да 3-го гадз. дн. У вярхоўных гарадах — у адд. Бел. Дзярж. Выдавецтва і ў ўсіх пашт.-тэл. канторах.

ЗВЯЗДА

Орган Цэнтральнага Камітэту камуністычнае партыі (бальшавікоў) Беларусі і Мен. АК КП(б)Б.

Рэдакцыя і галоўн. кантора

1) Рэдактар прымае ад 11—1 гадз. дн. тэлефон № 10-74. 2) Скартар рэдакцыі — ад 12 да 2-го гадзінны дн., тэлефон № 6-19. 3) Начын рэдактар (друкары) ад 6 гадз. веч. тэл. № 6-42.

СУБОТА, 1 ВЕРАСЬНЯ

1928 г.

№ 201 (3008)

Конт асоблага нумару ўсёды 5 кап.

Год выданьня дванаццаты.

ВЫНІКІ ПЛЕНУМУ ЦКК

З ПЕРАДАВІЦЫ «ПРАВДЫ»

Чарговы пленум ЦКК, які скончыўся, сканцэнтравану сваю працу на двух асноўных пытаннях: на пытанні аб першых выніках самакрытыкі і пытанні аб рацыяналізацыі прамысловасці. Факты, што падаваліся на пленуме, гавораць аб тым, што там, дзе мясцовыя арганізацыі сапраўды і рашуча праводзяць лезунг партыі аб самакрытыцы, там ужо ёсць пэўныя вынікі.

Ці стаў лезунг самакрытыкі сапраўды адным з цэнтральных лезунгаў дня? Доклад і спрэчка на пленуме і папярэднія да пленуму правыя паказалі, што гэтага яшчэ няма. Гэта цэнтральны вывад, які зрабіў пленум. Цэлы рад партыйных арганізацый не сканцэнтравану увагі рабачай масы на адозьве ЦК ад 3-га чэрвеня — гэтым важнейшым дакуманце партыі.

Побач з гэтым маюцца наліна нягодныя спробы зьвуці самакрытыку, увесці яе ў пэўныя рамкі. Самакрытыку можна зьвесці на нішто, калі яна ня будзе даваць практычных вынікаў. Таму ўся наша ўвага — на выкананьне паказаньняў рабачых, на адкрытае, хуткае і рашучае выпраўленьне недахватаў, на якія зазначаюць рабачыя, на ператварэньне самакрытыкі ў сродкі паляпшэньня ўсёй нашай рабаты.

Друк адыгрывае вялізарную ролю ў разгортваньні самакрытыкі, яе вялікая станоўчая праца ў гэтай галіне бясспрэчна. Але іменна таму, што праца друку вялізная, у ёй ёсць памылкі і маўчаць аб іх не ў інтарэсах ні самакрытыкі, ні самога друку. Павасобныя выпадкі захаплення сэнасацый, крыклівасьць, адмоўленьне прызнаць і тут-жа вымоўленьне прызнаць і тую ці іншую памылку, — усё гэта павінна быць зьнішчана самым друкам.

Паставоны пленуму ЦКК на пытанні аб самакрытыцы можна зьвесці да аднаго. Нам не ўдалося яшчэ ўзяцца сапраўднаму сустрэчню хвалю самакрытыкі зьнізу. Трэба гэта зрабіць.

Савецкі ўрад згодзен далучыцца да пакту аб забароне вайны

Ідэя зьнішчэньня ў міжнароднай практыцы войн ёсць аснова савецкае замежнае палітыкі

НОТА ТАВ. ЛІТВІНАВА ФРАНЦУСКАМУ ПАСЛУ ў СССР

МАСКВА. 31 жніўня часова выконваючы абавязкі нар. камісара па замежных справах тав. Літвінаў прыняў французскага пасла ў Маскве Эрбэта і ўручыў яму ніжэйнаступную ноту:

«Пан пасол! 27 гэтага жніўня вы былі ласкавы, па даручэньні вашага ўраду, афіцыйна давесці да майго ведама, што ў гэты жа дзень ўрад нямецкай рэспублікі, Злучаных Штатаў, Бельгіі, Францыі, Вялікабрытаніі і яе дэмініёнаў, Італіі, Японіі, Польшчы і Чэха-Славакіі падпісалі ў Парыжы шматбаковы пакт, на якім яны абавязаліся не прымаць у сваіх узаемаадносінах да вайны ў якасьці зброі нацыянальнай палітыкі, а ўзнікаючы паміж імі разгалосці вырашаць выключна мірнымі сродкамі. Уручыўшы мне адбітак азначанага пакту і вылажыўшы мне ў кароткіх словах яго гісторыю, вы, пане пасол, таксама ласкава паведамілі мяне:

а) што абмежаваньне лічбы першапачатковых удзельнікаў пакту, па думцы ўраду Злуч. Штатаў Амэрыкі, адпавядала толькі практычным меркаваньням і мэтам палітыкі хутэйшага ажыццяўленьня пакту, але што пры гэтым жа канчатковым афармаваньні прэсэ пры яго канчатковым афармаваньні забясьпечыць безадкладнае супрацоўніцтва ўсіх народаў сьвету на тых жа ўмовах і з тымі жа перавагамі, якія прадастаўлены першапачатковым удзельнікам пакту;

б) што ў адпаведнасьці з гэтым урад Злучаных Штатаў Амэрыкі ўнаўнаважаны прымае заявы ад усіх дзяржаў, якія жадаюць далучыцца да пакту;

в) што прадстаўнікі ўраду Злучаных Штатаў Амэрыкі ва ўсіх зацікаўленых дзяржавах, акрамя тых, прадстаўнікі якіх ужо падпісалі прадстаўнікі інструкцыі аб паведамленьні ўрадам, пры якіх яны акрэдытаваны, тэксту падпісаннага ў Парыжы пакта;

г) што ўрад Злучаных Штатаў Амэрыкі выказвае гатоўнасьць цяпер жа прымаць акты аб далучэньні дзяржаў да пакту;

д) што ўрад французскай рэспублікі прыняў даручэньне давесці праз ваша, пане пасол, прасьцягана да ведама ўраду СССР тэкст вышэйнаступнага пакту і запітаць яго аб згодзе далучыцца да пакту і аб згодзе ўстаноўчым выпадку вы, пане пасол, упэўнаважаны прыняць акт аб далучэньні для перадачы ў Вашынгтон.

Паведамляючы вам данаю ноту адка ўраду СССР па ваша запітаньне, я маю гонар прапачу вас, пане пасол, у гэтым зьвязку ўраду і ўраду Францыі, якія абавязаны да іншых дзяржаў з прапановаю аб адмове, шляхам заключэньня 2-х бакоўных пактаў, ня толькі ад войн, якія прадугледжаны перысым пактам, але і ад усляных нападаў друг на друга і ад якіх бы то ня было суправаджаецца нават міжнародны дагавор, які забараняе абмежаваньне бесперабойна расту чых узброеньняў, застанецца толькі літарай закону, калі ня мае ніякага рэальнага зьместу. Нядаўня публіцыя заявы некаторых удзельнікаў перысыма пакту аб няўхільнасьці

Злучаных Штатаў Амэрыкі ніжэйнаступнае:

1) Паклаўшы з самага пачатку свайго існаваньня ў аснову свайго замежнай палітыкі захаваньне і забясьпечэньне ўсеагульнага міру, савецкі ўрад заўсёды і ўсюды выступаў пасьлядоўным прыхільнікам міру і ішоў на сустрэч кожнаму кроку ў гэтым напрамку. Пры гэтым, адзіным сапраўдным сродкам папярэджаньня збройнага канфлікту ў савецкі ўрад лічыў і лічыць правядзеньне ў жыццё пляну ўсеагульнага і поўнага разброеньня, бо ў атмасфэры ўсеагульнага ліхаманкавага ўзброеньня ўсёкае суперніцтва дзяржаў нямінуца выдзе да вайны, тым болей агубнай, чым больш дасканалая сыстэма ўзброеньняў. Дэтальна распрацаваны праект поўнага разброеньня быў прапанаваны дэлегацыяй Савецкага Саюзу ў падрыхтоўчай камісіі да канфэрэнцыі па разброеньні пры Лізе Нацый, але ён, нажал, не знайшоў падтрыманьня з боку большасці ўпамянутай камісіі, уключаючы і прадстаўнікоў тых самых дзяржаў, якія зьяўляюцца першапачатковымі удзельнікамі падпісаннага ў Парыжы пакту. Праект быў адхілены, ня гледзячы на тое, што яго прыняцьці і ажыццяўленьне азначала бы рэальную гарантыю міру.

2) Не жадаючы ўпуськаць ніводнай магчымасьці садзейнічаць зьмяншэньню цяжкага для народных мас дзяржаў узброеньняў, савецкі ўрад пасля адхіленьня яго прапановы аб поўным разброеньні ня толькі не адмовіўся ад абгаварэньня пытаньня аб частковым скарачэньні ўзброеньняў, але праз пасрэдства свайі дэлегацыі ў падрыхтоўчай камісіі сам выступіў у дэтальна распрацаваным праектам частковага, але грунтоўнага разброеньня. Аднак, савецкі ўрад павінен, нажал, канстатаваць, што і гэты праект ня сустрэў спачуваньня ў падрыхтоўчай камісіі, калі дэманстравала, такім чынам, яшчэ раз поўнае бясьсьільне Лігі Нацый у справе разброеньня, якое зьяўляецца самай трывалай гарантыяй міру і самым магутным сродкам папярэджаньня вайны.

3) Побач з сыстэматычнай абаронай справы разброеньня, савецкі ўрад у ажыццяўленьне свайі палітыкі міру, таксама зьяўляецца задоўга да ўзнікненьня да іншых дзяржаў з прапановаю аб адмове, шляхам заключэньня 2-х бакоўных пактаў, ня толькі ад войн, якія прадугледжаны перысым пактам, але і ад усляных нападаў друг на друга і ад якіх бы то ня было суправаджаецца нават міжнародны дагавор, які забараняе абмежаваньне бесперабойна расту чых узброеньняў, застанецца толькі літарай закону, калі ня мае ніякага рэальнага зьместу. Нядаўня публіцыя заявы некаторых удзельнікаў перысыма пакту аб няўхільнасьці

дзяржавы, як Нямецчына, Турцыя, Афганістан, Персыя і Літва прынялі азначаную прапанову і заключылі з савецкім урадам адпаведныя пакты. Іншыя дзяржавы гэту прапанову абыйшлі той дэўнай мажыроўкай, што зьвязуемая адмова ад нападу несумішчальна з іх абавязкамі ў адносінах да Лігі Нацый. Гэта, паміж іншым, не перашкаджае тым жа дзяржавам падпісаць перысым пакт, пры поўным умаўчэньні ў самым тэксце пакту аб ненаарушэньні вышэйнаступных абавязаньстваў.

4) Вышэйнаступныя факты зьяўляюцца неабярнімым доказаам таго, што ідэя зьнішчэньня ў міжнароднай практыцы войн і ўзброеных канфліктаў ёсць асноўная кіруючая ідэя савецкай замежнай палітыкі. Тым ня менш, ініцыятары перысыма пакту ня лічылі патрэбным прыцягнуць савецкі ўрад да ўдзелу ў перагаворах, якія папярэджалі гэтаму пакту і выпрацоўцы самога тэксту пакту. Роўным чынам ня былі запыраны да гэтага і дзяржавы, сапраўдна зацікаўленыя ў забясьпечэньні міру і акраа з прычыны таго, што яны або зьяўляюцца аб'ектамі нападу (Турцыя, Афганістан), або зьяўляюцца такімі ў сучасны момант (Рэспубліка Вялікага Кітайскага Народу). Перадавае французскім урадам запрашэньне далучыцца да пакту таксама не зьмяшчае ў сабе ўмоў, якія маглі-б дазволіць саўвядому ўраду зрабіць уплыў на самы тэкст падпісаннага ў Парыжы дакуманту. Савецкі ўрад выходзіць аднак з прадпасьлікі, што ён ня можа быць пры ўсіх умовах пазбаўлены таго права, якое ажыццяўлялі або маглі ажыццявіць урады, якія падпісалі пакт, і базуючыся на гэтым праве, ён павінен папярэдне зрабіць рад заўваг аб сваіх адносінах да самага пакту.

5) Савецкі ўрад, у першую чаргу, ня можа ня выказаць свайго глыбачэйшага жалю з паводу адсутнасьці ў перысым пакце якіх-бы там ні было абавязкаў у галіне разброеньня. Савецкая дэлегацыя ў падрыхтоўчай камісіі ўжо мела вышадак загалі, што толькі злучэньне пакту, які забараняе вайну, з правядзеньнем поўнага і ўсеагульнага разброеньня, зольны даць сапраўдны эфэкт па забясьпечэньні ўсеагульнага міру і што, наадварот, ўсеагульны дагавор, які забараняе абмежаваньне бесперабойна расту чых узброеньняў, застанецца толькі літарай закону, калі ня мае ніякага рэальнага зьместу. Нядаўня публіцыя заявы некаторых удзельнікаў перысыма пакту аб няўхільнасьці

але і такія ваенныя дзеянні, як, напрыклад, інтэрвэнцыя, блёкада, ваенная акупацыя чужой тэрыторыі, чужых партоў і г. д. Гісторыя апошніх год ведае німаля такога роду ваенных дзеяньняў, якія прынеслі вялікія шкоды народам. Савецкія рэспублікі самі былі аб'ектам такога нападу, а ў сучасны момант ад падобных нападаў першч 400 мільёнаў кітайскі народ. Больш таго, падобныя ваенныя дзеянні часта разгортваюцца ў буйныя войны, якія ўжо зусім немагчыма спыніць. Між тым, важнейшыя пытаньні, з пункту погляду захаваньня міру ў пакце моўчкам абыходзяцца. Далей, у тым жа першым артыкуле пакту гаворыцца аб неабходнасьці вырашэньня ўсіх міжнародных спрэчак і канфліктаў выключна мірнымі сродкамі. Савецкі ўрад у сувязі з гэтым лічыць, што да ліку сродкаў, якія забаронены пактам, павінны быць аднесены і такія, як адмова ад аднаўленьня мірных нармальна адносін або разрыў гэтых адносін паміж народамі, бо яны азначаюць зьнішчэньне мірных спосабаў вырашэньня спрэчак і садзейнічаюць стварэньню атмасфэры, якая спрыяе ўзнікненьню вайны.

6) З агаворак, зробленых у дыпلماتычнай перапісцы паміж першапачатковымі удзельнікамі пакту, асабліва ўвагу савецкага ўраду прыцягвае агаворка брытанскага ўраду да параграфу 10 яго-ж ноты ад 19 мая г. г. Гэтага агаворка брытанскі ўрад пакідае за сабою свабоду дзеяньняў у адносінах раду краін, спецыяльна ім нават перапісаныя. Калі гутарка ідзе аб краінах, якія ўваходзяць у склад Брытанскай імперыі, або яе дэмініёнаў, дык яны (краіны) ўсё-ж уключаны ў пакт. Такім чынам, выпадак нападу на іх прадугледжан пактам, таму агаворка брытанскага ўраду ў адносінах да іх, як быццам, павінна лічыцца, па меншай меры, лінійнай. Калі-ж маюцца на ўвазе іншыя краіны, дык удзельнікі ў пакце маюць права дакладна ведаць, дзе пачынаецца свабода дзеяньняў брытанскага ўраду і дзе яна канчаецца. Але брытанскі ўрад пакідае за сабою свабоду дзеяньняў на тэрыторыі, але нават пры любым «недружалюбным» акце, або так званым «умішаньні», пры чым ён, відавочна, пакідае за сабою права адвольнага вызначэньня таго, што лічыцца «недружалюбным» актам, або «умішаньнем», якое апраўдвае адкрыцьцё ваенных дзеяньняў з боку брытанскага ўраду. Прымаючы за ім такога права значэньне апраўданьне вайны і магло-б

служыць зарэзьлівым прыкладам і для іншых удзельнікаў пакту, якія ў моц разнагалосілі прывольі-б сабе такое-ж права ў адносінах іншых краін, а ў выніку не засталася-б можа такога месца на зямной кулі, у адносінах якога пакт мог бы мець прымяненне. І, сапраўды, агаворка брытанскага ўраду заключае ў сабе запрашэньне, якое зварочана да дру-гога ўдзельніка пакту, і зьяўляецца дэ-яньняў апошняга таксама і іншыя краіны. Гэту агаворку савецкі ўрад ня можа не разглядаць, як спробу снырыстаць самы пакт у якасьці зброі імперыялістычнай палітыкі. Аднак, вышэйнаступная нота брытанскага ўраду не павядомлена савецкаму ўраду ў якасьці складовай часткі пакту, або дадатку да яго, і павястаму, яна ня можа лічыцца абавязковай для савецкага ўраду, як неабавязковай для яго і другія агаворкі, якія трымаюцца ў дыпلماتычнай перапісцы з паводу пакту паміж яго першапачатковымі удзельнікамі. Роўным чынам, савецкі ўрад ня можа таксама згадзіцца з усімі іншымі агаворкамі, якія могуць служыць апраўданьнем вайны, у прыватнасьці агаворкамі, зробленымі ў азначанай перапісцы, для выняцьці з дзеяньня пакту раўняньняў, якія выцякаюць з статуту Лігі Нацый і лэкарнскіх згод.

7) Рэзюмуючы вышэйнаступнае, трэба канстатаваць адсутнасьць у пакце абавязкаў па разброеньні, якія зьяўляюцца адзіным істотным эле-мэнтам гарантыі міру, недастарчальнасьці і няўпэўненнасьці самога фармулёўкі аб забароне вайны і нелічэ-нага раду агаворак, якія маюць сваёй мэтай заадаць зьнішчэньце нават падабенства абавязкаў у адносінах да справы міру. Тым ня менш накладае перысым пакт аб'ектыўна накладае вядомыя абавязкі на дзяржавы перад грамадзкай думкай і дае савецкаму ўраду магчымасьць паставіць перад усімі ўдзельнікамі пакту важнейшае для справы міру пытаньне аб разброеньні, вырашэньне якога зьяўляецца адзінай гарантыяй папярэджаньня вайны — савецкі ўрад выражае сваю згоду на падпісаньне перысыма пакту. У адпаведнасьці з вышэйнаступна дзеяньнем я буду мець гонар перадаць гэты акт аб далучэньні яго да пакту, які толькі будучы закончаны зьяўля-ны з гэтым фармальнасьці.

Прымеце, пане пасол, зьварэньне ў маім паважанні.

ДАВІЦА ПЕРАЛОМУ!

У дзень МЮД'у — у гэта баявое рэвалюцыйнае свята саадарнасьці рабачай моладзі ўсяго сьвету — мы павінны да-біцца пералому ў адносінах удзелу ў працы МОПР'у рабачай і салыскай мо-ладзі, у першую чаргу камуністычнай яе часткі — камсамоу.

Трэба зьвязаць, што лічбавая вага мо-ладзі ў МОПР'у вельмі слабав. Яшчэ слабой актывнасьць прэды моладзі ў МОПР'у.

У дзень МЮД'у ўся наша рабачая і салыска моладзь павінна мець перад сабою яснае ўвядзеньне аб усёй важ-насьці і значэньні МОПР'у ў класавай барацьбе, у барацьбе за перамогу каму-нізму. Нашай моладзі заўсёды і моцна трэба памітаць, што сярэд пакарных сьмерцю, замучаных і вадуманых суб-ветных фашызмам рэвалюцыйнаў ёсць нямаля моладзі і камсамоўцаў, што ся-род дзесяткаў і сотняў тысяч палітвязь-няў, якія асуджаны на навольную сьмерць у турмах буржуазіі, моладзь складае ня менш 50 проц.

Трэба ведаць, што ў Італіі, Польшчы, Кітаі, у балканскіх і іншых фа-шызцкіх краінах, дзе навамох прауе нелегальна — павола ўсяго налівага складу членаў камсамоу зааходзіцца ў турмах, дзе ад іх аднімаюць жыцьцё. А колькі з іх — нашых братоў па класе і барацьбе — з турмаў не зварочваюцца зусім!

Усё гэта складае толькі самую пл-значную частку таго, што трэба было-б і што можна было-б сказаць з паводу гіганцкай задачы дапамогі барацьбітом рэвалюцыі. Гэта накладае абавязак, іменна абавязак на ўсю нашу савец-кую моладзь і ў першую чаргу на кам-самоўцаў першым у радок МОПР'у.

Вось чаму, у гэтым годзе, у дзень МЮД'у і мопраўскія арганізацыі і арга-нізацыі КСМБ павінны дабіцца як уда-чывля ў рады МОПР'у ўсёй рэвалю-цыйнай моладзі гораду і вёскі, так і самага актывнага ўдзелу яе ў працы мопраўскіх арганізацый.

Гэтая задача павінна быць і будзе вырашана.

Другая задача, якую мы ставім для вырашэньня перад арганізацыямі МОПР'у і КСМ у гэтым годзе ў дзень МЮД'у — гэта кампанія дапамогі кітай-скаму камсамоу. Кітайскі камсамо, які побач з кітайскай кампартыяй зма-гаецца за вызваьне Кітаю з кі-роў міжнароднага імперыялізму, у сучасны момант улар ва ў-ку чанкайшэскай рэак-цыі развіваецца вельмі хутка і павінен быць падтрыманым і развіваць на-пярэдніх дзеяч. Кітайскі камсамо павінен быць падтрыманым і развіваць на-пярэдніх дзеяч. Кітайскі камсамо павінен быць падтрыманым і развіваць на-пярэдніх дзеяч.

Народнага Камісара па Замеж-ных Справах Літвінаў

органу РСІ. Навы КК-РСІ вельмі многа зробілі за апошнія гады для палітэзацыі сваёй працы і сувязі з масамі. Але ім яшчэ трэба многа папрацаваць над тым, каб стаць сапраўды такімі арганізацыямі масавага кантролю, аб якіх пісаў Ленін. Таму мясцовыя партыйныя арганізацыі павінны ўжыць усё меры да ўзмацнення органаў КК-РСІ і ўсебаковай дапамогі ў іх працы.

Дапаможам кітайскаму камсамолу!

Да ўсіх арганізацый МОП'у і ЛКСМБ, да ўсіх працоўных БССР Таварышы!

Цяжкія ўдары наносіць Кітайскай рэвалюцыі Чан-Кай-Шысцкая рэакцыя. Дзікая сіла кітайскага контр-рэвалюцыі з дапамогай міжнароднага імперыялізму душыць у краіне ўсіх, хто толькі асьмелываецца думаць аб свабодзе. Крывёю заліваецца Кітай. Ня мала ахвяраў у кітайскай рэвалюцыі нясе Кітайскі Камсамол, які з Кітайскай кампартыяй упарта змагаецца за вызваленне працоўных Кітаю.

ЦК МОП'у БССР і ЦК ЛКСМБ у дзень МЮД'у праводзяць кампанію дапамогі Кітайскаму камсамолу.

Таварышы мопраўцы і камсамольцы! Прымеце належныя меры каб забяспечыць кампанію поспех.

Таварышы рабочыя і работніцы, сяляне, сялянкі, рабочая і сялянская моладзь! Падтрымайце кампанію дапамогі Кітайскаму Камсамолу!

Кітайскі Камсамол у праве чакаць нашае дапамогі.

Няхай жыве блізкая перамога кітайскіх працоўных масаў!

Няхай жыве свабодны Савецкі Кітай!

ЦЭНТРАЛЬНЫ КАМІТЭТ МОПР БССР. ЦЭНТРАЛЬНЫ КАМІТЭТ ЛЕНІНСКАГА КАМУНІСТЫЧНАГА САЮЗУ МОЛАДЗІ БССР.

Пакараньні сьмерцю

ШАНХАЙ, 25. Арыштаваны ў Хунані член цэнтральнага камітэту кітайскай кампартыі Пенгун-Да пакараны сьмерцю ў Чанша. У Кантоне пакарана сьмерцю 28 камуністаў.

ПЛЕНУМ ЦК КП (б) Б ПЕРАНОСІЦЦА

на 6-е верасня ў 12 гадз. дня з наступнай абвесткай дня:

- 1) Задачы партыйнай работы на бліжэйшы перыяд, дакладчык т. КНОРЫН.
- 2) Аб падрыхтоўцы да загаўчай кампаніі, дакл. тав. АДАМАЙЦІС.
- 3) Аб становішчы і сыстэме народнае асьветы ў БССР, дакл. т. БАЛЦКІ.
- 4) Арганізацыйныя пытаньні.

Сакратар ЦК КП(б) В. КНОРЫН.

НА КАНГРЭСЕ КІМ'У

Арганізацыйная справаздача Выканкому
Даклад т. Горкіча

МАСКВА. На ранішнім пасяджэньні кангрэсу КІМ'у арганізацыйнай справаздачай Выканкому КІМ'у выступіў Горкіч.

РОСТ КАМСАМОЛУ

Дакладчык адзначыў, што лік членаў камсамолу расьце, галоўным чынам у Швэцыі, Амерыцы, Мексыцы і ў некаторых іншых краінах. У буйных капіталістычных краінах, як Нямеччына, Францыя, наглядаецца стабільнасьць складу. Вялікая цяжкасьць складу ў некаторых краінах таумачыцца праследваньнямі буржуазіі, а таксама нашым няўменьнем зацікаваць моладзь і замацаваць яе ў арганізацыі.

НОВЫЯ СЭКЦЫІ КІМ'У

З часу чацьвертага кангрэсу КІМ'у створаны новыя секцыі ў Аўстраліі, Палестыне, Інданэзіі, Паўднёвай Афрыцы, Пэрсіі, Гандурасе і Сальвадоры, а таксама ініцыятыўныя групы ў Індыі. Аднак, у разе краін, дзе маюцца кампартыі, няма камсамолу. Для палітэзацыі непасрэднага кіраўніцтва саюзамі створаны Балканскія і скандынаўскія сакратарыяты, потым — заходня-эўрапейскае, паўднёва-амэрыканскае і далёкаўсходняе бюро.

УЗАЕМААДНОСІНЫ З ПАРТЫЯЙ

Узаемаадносіны саюзаў з партыяй у большасьці выпадкаў неадвальна-лючыя. Партыі не перадаюць саюзам свайго багагатаго вопыту. У далейшым саюзы не павінны чакаць пакуль прыдзе дапамога, а ставіць свае праблемы ў партыйных арганізацыях, падрабаваць дапамогі і падтрыманьня.

Кадры актывістаў у секцыях КІМ'у невыстарчальны. Абмен актывістамі, між рознымі краінамі, што практыкуецца ў некаторых секцыях, трэба пашырыць на ўвесь КІМ.

СКАРЫСТАЦЬ ВОПЫТ РОЗНЫХ КРАІН

Буйным недахопам зьяўляецца няўменьне выкарыстаць багаты вопыт розных краін. Багаты вопыт камсамолу СССР ня досыць выкарыстоўваецца замежнымі секцыямі КІМ'у. Не на вышыні знаходзіцца таксама праверка выкананьня і яшчэ не разгарнулася самакрытыка. Уся сыстэма арганізацыйнай працы павінна быць заменена ў сэнсе пераходу ад агульных лёзунгаў і дырэктыў да кан-

крэтных заданьняў і ад шаблённых кампанійскіх метадаў работы да новых, жывых, цікавых рабочую моладзь.

ПРЫВІТАНЬНЕ АД БЕЛАРУСІ

На ранішнім пасяджэньні з прывітаньнямі кангрэсу ад дэлегацыі моладзі, рабочых, сялян і чырвонаармейцаў Беларусі выступіла Пастухова. Яна запрасіла дэлегатаў кангрэсу КІМ'у ў Беларусь і перадала польскаму камсамолу сыгнал. Вечарам адбылося пасяджэньне праграмай камісіі, на якім з дакладам выступіў Шюлер.

Пакт Келёга ня здолен зьнішчыць супярэчнасьці капіталістычных дзяржаў

Японіі не да спадабы запрашэньне Кітаю
АНГЛА-АМЭРЫКАНСКІЯ СПРЭЧКІ

Далучаюцца да пакту

ВАШЫНГТОН, 30. Пэру і Лібарыя далучыліся да пакту Келёга. Данія, Балівія, Аўстрыя, Куба і Сан-Дамінга паведамілі міністэрства замежных спраў ПАЗШ, што яны намераны далучыцца да пакту ў бліжэйшай будучыне.

Запрашэньне Кітаю

ПЕКІН, 30. Павераны ў справах ПАЗШ перадаў нанкінскаму міністэру замежных спраў Ван Чжэн-ціну тэкст пакту Келёга і запрашэньне далучыцца да яго.

Амерыканскі орган «Пекін Лідэр» заяўляе: «Зварот да Кітаю з запрашэньнем далучыцца да пакту Келёга азначае буйныя палітычныя зьмены, якія адбыліся ў Кітаю за апошні час. Упяршыню ў Кітаю існуе адзіны ўрад, які можа нават прэтэндаваць і на становішча ўраду ўсяго Кітаю».

Японскі орган «Норд Чайна Стандарт» піша: «Невядома, ці запрашаецца Манчжурія далучыцца да пакту, чаго трэба было б чакаць, маючы на ўвазе прынцып амерыканскай палітыкі мець зносіны з абласнымі ўрадамі».

Да савецка-нямецкіх перагавораў

БЭРЛІН, 30. З паводу афіцыйнага паведамленьня аб маючым адбыцца аднаўленьні савецка-нямецкіх эканамічных перагавораў „Дойче Альтэмітэне Цейтунг“ (правае газэта; адносіны да СССР маюць дэлегацыя гаваратар) піша, што дыплетаматы і друк абедзьвюх краін у працягу апошняга месіцаў наспяхова працавалі над зьнічужэньнем узнікшых запырочнаў і „расчысьцілі шлях для аднаўленьня перагавораў, якія ў новай атмасфэры прывядуць, напэўна, да адважлівага вынікаў, што вельмі нажадана ў інтарэсах абедзьвюх краін».

у гэты жа новы міжнародна-палітычныя групы, асабліва ў сувязі з пытаньнем аб марскіх узбярэжнях, яшчэ больш рэзка падцьвердзілі гэта. Стварыўшыся абставіны высюваюць, таму, — у сучасны момант, больш чым калі-небудзь, — неабходнасьць прыняць рашучыя меры ў галіне разброеньня.

6. Зьвяртаючыся да тэксту пакту, савецкі ўрад лічыць неабходным указваць на недастарчальную пэўнасьць і яснасьць у першым артыкуле самай фармулёўкі аб забароне вайны, якая дапускае розныя і занадта вольныя тлумачэньні.

Урад СССР, з свайго боку, лічыць, што павінна быць забаронена ўсякая міжнародная вайна, як у якасьці аб'екта званай «нацыянальнай палітыкі», так і служачай для іншых мэтаў (напрыклад, у мэтах дужэньня вызваленьня народнага руху і г. д.). Па думцы савецкага ўраду павінны быць забаронены ня толькі войны і фармальна-юрыдычныя тлумачэньні гэтага слова (г. зн. маркуючыя «абяшчэньне» вайны і г. д.),

Пакт Келёга ня здолен зьнішчыць супярэчнасьці капіталістычных дзяржаў

Японіі не да спадабы запрашэньне Кітаю
АНГЛА-АМЭРЫКАНСКІЯ СПРЭЧКІ

Японіі не да спадабы запрашэньне Кітаю
АНГЛА-АМЭРЫКАНСКІЯ СПРЭЧКІ

Клопаты Японіі

ТОКІЁ, 30. Па думцы японскага ўраду, далучэньне нанкінскага ўраду да пакту Келёга будзе азначаць юрыдычнае прызнаньне Нанкіну з боку Амерыкі. Акрамя таго, пакт абмяжоўвае магчымасьць японскіх дзеяньняў ва ўсіх пытаньнях, якія ўзнікаюць паміж Японіяй і Кітаем, у прыватнасьці, у адносінах такой меры, як шандуньская экспэдыцыя. Тым ня менш, японскаму ўраду вядома, што яго спецыяльны інтарэсы ў Манчжуріі і Манголіі пактам Келёга не закранаюцца, бо ён гарантуе яго ўдзельнікам магчымасьць дастасаваньня мер да абароны ўласных жыцьцёвых інтарэсаў.

Пункт погляду Японіі на запрашэньне Кітаю далучыцца да дагавору аб забароне вайны надзвычайна характэрны і яшчэ раз падцьверджае нашу ацэнку міратворчае містыфікацыі, вядомае пад назваў «пакту Келёга».

Агаворкі, зробленыя рознымі дзяржавамі пры ўтварэньні дагавору, маюць на мэце абарону «ўласных жыцьцёвых інтарэсаў», ці, называючы рэчы ўласнымі імёнамі, захаваньне свабоды рук пры ажыццяўленьні сваіх імперыялістычных плянаў.

Такім чынам, рэальныя вынікі пакту зводзяцца на нішто. Гэта разумее Японія, якой наогул не да спадабы запрашэньне Кітаю далучыцца да пакту.

Аднак, Японія сучаснае сябе тым, што яе агаворкі аб спецыяльных інтарэсах у Манчжуріі і Манголіі пакадаюць ёй магчымасьць далей правадзіць захопніцкую палітыку. Такі сэнс дыягнаста прызнаваньня Японіі.

51-ая СЭСІЯ ЛІГІ НАЦЫІ

Толькі пытаньні другараднага характару

ЖЭНЕВА, 30. Сёньня адкрылася 51 сесія рады Лігі Нацыяў. На сёньнешнім пасяджэньні абгаварваліся пытаньні другараднага характару. Да прыезду ў Жэневу Брыяна і Молера сур'ёзныя палітычныя перагаворы не маркуюцца.

Непаразуменьні ў колах Лігі

ЛЕНДАН, 30. Агенцтва Рэйтэр паведамляе з Жэневы: «Ангельскі дэлегат у радзе Лігі Нацыяў Ёрд Кэшвэрд заявіў, што англя-француска марская згода зьявілася прадметам мноства розных спекуляцый і непаразуменьняў. Паводле яго слоў, згода „ня мае канчатковага характару, не зьявіцца ў сабе ніякіх сакрэтаў і не гаворыць ні аб якім марскім саюзе ці супрацоўніцтва».

Пакт Келёга ня здолен зьнішчыць супярэчнасьці капіталістычных дзяржаў

Японіі не да спадабы запрашэньне Кітаю
АНГЛА-АМЭРЫКАНСКІЯ СПРЭЧКІ

Японіі не да спадабы запрашэньне Кітаю
АНГЛА-АМЭРЫКАНСКІЯ СПРЭЧКІ

Сур'ёзныя разгалосьсі між Англіяй і ПАЗШ

ПАРЫЖ, 30. Лёнданскі карэспандэнт нацыяналістычна-клерыкальнае «Эко дэ Пары» высвятляючы прычыны адмовы Келёга прыехаць у Лёндан, згаджаецца з кансэрватыўнаю «Дэйлі Тэлеграф», што асноўная прычына ахладжэньня паміж Англіяй і Амерыкай — заключэньне англа-францускае марскае згоды і неахвотнае далучэньне Англіі да пакту.

«Але гэта ня ўсё, — піша карэспандэнт, — становішча ў Ціхім акіяне ўжо даўно дае повад для сур'ёзных разгалосьсяў паміж Англіяй і Амерыкай. Урад Злучаных Штатаў вінавадыць у тым, што ён патурае нанкінскім нацыяналістам, дамагаючыся захону ангельскіх рынкаў у Кітаі. Нарэшце, зробленая Амерыкаю Эгіпту, без папярэдняга запытаньня ангельскага ўраду, прапанова заключыць арбітражны дагавор, зрабіла цяжкае ўражаньне ў Лёндане».

Фашызацыя Латвіі

РЫГА, 27. У зьвязку з рухам прагэту супроць разгрому левых прафсаюзаў, правы латвійскі друк узняў кампанію з патрабаваньнем суровых мер супроць „бунтаўшчыноў“ і барацьбы „з надыходзячай намуністычнай пагрозаю“. У прыватнасьці, фашысцкі орган „Латвія“ выступіў у нарысьце стварэньня спецыяльных гарызантальных фашысцкай дружны айсаргаў, якія да гэтага часу працавалі толькі ў вёсках. Сёньняшні нумар „Пірмдэнан Рыто“ паведамляе, што аднаму таному новаму атраду ўжо паложаны пачатак. Гэты атрад арганізуецца на латвійскіх чыгунках з „нацыянальна“ думуючых чыноўнікаў і чыгуначнікаў.

Мёртвая камісія

ЖЭНЕВА, 30. Тэлеграма тав. Лівінава аб прычынах няўдзелу СССР у спецыяльнай камісіі Лігі Нацыяў на пытаньні аб кантролі над вытворчасцю зброі зрабіла на ўдзельніках камісіі, а таксама і ў колах Лігі Нацыяў тым большае ўражаньне, што яна суцэла з поўнаю бязвыніковасьцю работ камісіі, што ўжо бясспрэчна выявілася.

У Зах. Беларусі высяленне расійскіх манархістаў з вільні

Па загаду міністэрства ўнутраных спраў з Вільні высяляюцца пачэ расійскіх манархістаў: Мисьлін, Гапановіч, Дзялісаў, Самойлаў і Мікасевіч. Высяляюцца зьявіліся ў латвійскае консульства і атрымалі часовыя візы на прахадзіць у Латвію на больш 6 месіцаў.

ГАЛАДОЎКА ў вялейскай турме

У вялейскай турме адбылася галадоўка палітычных вязьняў, выключна жорсткім рэжымам адміністрацыі. Па сесткае „Дур. Віл.“, вязьні вымушаны былі спыніць галадоўку, не дабіўшыся палепшаньня рэжыму.

АФІЦЭР — БАНДЫТ

У Віленскім акружковым судзе разглядалася справа жаружскага Валіскага, які азнаваўся ў шантажы. Валіскага ішоў лісты ад імя бандаўскае шайкі да абшарнікоў і атрымліваў адкуны.

Валіскага засуджаны на 2 гады катаргі і выдаленне з войска.

ПЕРАМОГА СТАЛЯРОЎ

Забастоўна сталароў у Вільні скончылася 27-га жніўня. Сталары атрымалі надбаўку да зарплаты ў 20 проц.

Ці не паліцэйская тут махінацыя?

СТАКГОЛЬМ, 30. На днях у старшын ЦК саюзу шведскіх гарнякоў Хансона прыбыўша ў Стакгольм, быў украдзены партфэль з дакумэнтамі наконт канфлікту ў горнай прамысловасьці. Акрамя таго, у партфэлі была пераніска з савецкім саюзам гарнякоў.

Хансон насьвіне быў узяты з Стакгольму ў Осла для перагавораў з нарвэжскім саюзам гарнякоў. Замест украдзенага партфэлю быў пакінуты другі. Аб пакрыжы было зараз-жа паведамлена паліцыі, але ў працягу дня паліцыя нічога не знайшла. Вечарам партфэль быў знойдзены.

Згодна адной версіі, партфэль быў знойдзены дзесьці ў падваротні; згодна другой — якісьці маціёр намыла ва ўзляў у гэцім партфэлі і вярнуў яго праз паліцыю вечарам. Ва ўстаім выпадку, паперы і пераніска насьлі наяўныя сьляды прапалду.

ДАРАГОЎЛА І ЗАРПЛАТА БАЎГАРСКІХ РАБОЧЫХ

Па афіцыйных даных, індекс дарагоўлі склаўся ў красавіку 1928 году (у параўнаньні з 1914 годам): прадметы харчаваньня 2.850, апал і сродкі асьвятленьня — 2.707. Між тым, індекс росту зарплаты склаўся ўсяго 2.258 (проці 2.449 у 1926 годзе).

рля вынікі. Прадоўжыл жывучы вецкай Беларусі і на гэты раз пахуць сваю братэрскаю саадарванасьцю падтрымаюць кампанію дапамогі кітайскаму камсамолу.

Гэтыя зьвесткі ў дзень МЮД'у сумеснымі намаганьнямі нашых мопраўскіх арганізацый і арганізацыі КСМ павінны быць вырашаны.

М. Калмын.

Ахвяры ангельскага разбою

Параход з грузам мёртвых цел адплыў у Англію

Перадача трунаў

ЛЕНІНГРАД, 30. 30-га жніўня на Крайштадцкім рэйдзе адбылася перадача 30 трунаў з трунамі ангельскіх маракоў з ангельскай падводнай лодкі «Л 55», затоненай савецкім мінамосцам у 1919 г., у часе нападу ангельскай эскадры на Крайштадт.

Для падпісаньня акту перадачы ў Крайштадт прыехалі: прадстаўнік агенцтва НКЗС у Ленінградзе тав. Ялоўскі і нарвэскі консул у Ленінградзе пан Платоў.

Перадачу трунаў, па даручэньні вышэйшага морскага камандаваньня СССР, зрабіў начальнік ваеннага порту тав. Прошкін. Труны з астанкамі былі перанесены на борт парахода «Труро», спецыяльна зафрахтаванага ангельскім камандаваньнем для іх перавозкі. Акрамя 38 трунаў перададзены 3 кошкі з асабістымі рэчамі вагінуўшых ангельскіх маракоў.

«Труро» пасля гэтага зьявіўся ў якарку і вышаў у мора.

Знайшлі магілу ў водах Балтыкі

ЛЕНДАН, 30. Ангельскае адміралцейства спачатку абвясціла заяву начальніка вайскова-морскіх сіл СССР тав. Муклевіча аб тым, што ангельскі флёт у перыяд з сьнежня 1918 году па жніўне 1919 году страціў 13 вайсковых суднаў у Балтыцкім моры. Адміралцейства сьцьверджала, што былі патоплены толькі 3 судны.

Зараз афіцыйна прызнаецца, што на працягу вызначанага перыяду ў Балтыцкім моры былі патоплены дзьве ангельскіх падводных лодкі; 2 зьнішчэлі і крысэр «Касандра». Паведамленьне аб гэтым складзена ў такіх выказах, што па ім можна меркаваць аб пагібель некалькіх больш дробных суднаў, акрамя вызначаных.

Няўдалае абваржэньне

ПАРЫЖ, 30. У „Матэн“ апублікавана заява вайсковага міністра Францыі Пэнлеве з паводу паведамленьня „Юманітэ“ аб дэманстрацыі заласных у Турцыі.

Пэнлеве заяўляе: „Рэдактары „Юманітэ“ прадагваюць сваю хуліганскую кампанію і прымушаны былі з-за адсутнасьці фактаў сфабрыкаваць гэтыя паведамленьні“.

„Юманітэ“ цалкам падтрымлівае ўчарашні свае паведамленьні і паведамляе дэталова, што дэманстрацыі заласных адбыліся і ў Німе, дзе яны прывалі да аднаго асьледу, які называецца генэрал Манжэн, і да дэпартамэнта вызваленьня 205 заласных ад збору.

Па Савецкім Саюзе

1.300 МІЛЬЁНАУ РУБ. НА САЦСТРАХ

10.450 застрахованых.—Павялічэнне дапамогі беспрацоўным.—Пэнсія старым рабочым

Пры УсеЦПС адбылася нарада ЦК саюзаў, на якой разглядаліся кантрольныя лічбы па сацыяльным страхаванні на 1928-29 г.

Агульная сума выдаткаў па сацыяльным страхаванні ў 1928-29 г. вылічана ў 1.130 мільёнаў рублёў. Усяго на тэрыторыі СССР будзе астрахована 10.250 тысяч рабочых і служачых. Акрамя таго, у надыходзячым гаспадарчым годзе будзе ахоплены да сацыяльнага страхавання каля 400.000 батракоў.

Дапамогу беспрацоўным мяркуецца павялічыць у сярэднім да 16 руб. у месяц, замест летаніх 14 руб. 40 к. Дапамогу па беспрацоўі атрымае, прыкладна, 675.000 чал.

На курортна-санаторную дапамогу рабочым і служачым прадугледжана выдаткаваць звыш 30 мільёнаў руб. У 1928-29 годзе ўпяршыню ўводзіцца страхавое забеспячэнне па старасці; рабочых—пачынаючы з 60 год, а работніц—з 55 год, пры наўнасці працоўнага стажу ў 25 год. Агульны лік старых рабочых, якія павінны перавесціся на пэнсію, значаеца ў 88.000.

Безнадзейны стан здароўя Т. Лашэвіча

ХАРВІН, 30. Сёння ў таварышні старшыні праўлення Кит.-Уск. чыг. Лашэвіча ампутава правае нага. Аперацыя прайшла добра, але праз некалькі гадзін наступіла рэзкае пашаранне. Становішча хворага прызнана безнадзейным.

Сумныя вынікі „працы“ міністра-ўзломшчыка

НЕПАПРАўНАЯ ШКОДА ДЛЯ АНГЛІ

ЛІВІДАН, 24. Орган рабочае партыі «Дейлі Геральд» змяніла перадавіку з поваду ідэяна аублікаваных статыстычных даных, якія адначасова значна змяншаюць савецкіх заказаў у Англіі. Газета піша, што сваім калёна Аркос міністр унутраных Джойсон Хікс зрабіў зладзею на тымкі в пункту погляду дзень з зносін, але таксама з нарвэскаму інтарэсаў ангелі-наказана, кабці. пакінуў Спа газета. — могуць напад, аўспітраве ўзгоды, дзе там у суті міз тым праблема было ад Англіі зрабілася да-вадзіла, кабці. на 200

Да Х гадавіны замаху на Леніна і забойства Урыцкага

30-31 жніўня 1918 г. газеты вышлі жалобнымі, у іх ня было тэлеграм і бюлетэняў з фронтоў грамадзянскае вайны. Зводкі аб рапучых баёх з чэха-славакамі былі адсуныты на апошнія палосы... Здарылася нешта нязвычайна важнае для ўсёй Савецкай рэспублікі. «Правда» пачыналася трывожнымі цяжкімі радкамі:

— Замах на старшыню Савету Народных Камісароў Ул. І. ЛЕНІНА. Усім саветам рабочых, сялянскіх і

чырвонаармейскіх дэпутатаў. Усім арміям, усім, усім...

«Некалькі гадзін таму назад, — чытаем мы ў адоўжэ за подпісам т. Сьвярдлова, — зроблен злачынны замах на тав. Леніна».

Стралаля ў Ул. І. Леніна правае эсэрка Каплан у той час, калі ён вярочаўся в мітынг на заводзе Міхельсона.

Гэта было ў Маскве.

А вечарам таго-ж дня прагучэў другі адрадіцкі стрэл. У Ленінградзе эсэр Канігсэр забіў камісара ўнутраных спраў Паўночнай працоўнай камуны тав. Урыцкага.

У тыя дні вайна разгаралася на некалькіх франтах. Наступалі імперыялістычныя інтэрвенты, узнімалі галовы сібірскія і украінскія белагвардзейцы, над Волгаю слаўся дым пажараў і боек. У тые зачасці забойствы з-за вугля. Наспывалі новыя паўстанні. Толькі за дзень да замаху на Леніна была выкрыта змова падрыўнікаў і падпальчыкаў, якія прыталіліся ў савецкіх установах. У дзень замаху была ліквідавана змова англа-расійскіх дыпламатаў, арганізаваная пад кіраўніцтвам начальніка англа-францускае місіі Лёкарта і французскага генеральнага консула Грэнара. Яны падрыхтоўвалі ў Маскве арышт Савету На-

родных Камісароў і фабрыкавалі фальшывыя дагаворы з Нямеччынай. Усё гэта выклікала страшэннае абурэнне. Па ўсёй краіне, на вуліцах, пляцох пракацілася хваля мітынгаў, на якіх чутны былі заклікі да жорсткае, бязлітаснае барацьбы з контррэвалюцыяй. «Правда» біла трывогу:

«Уся рабочая маса, увесь пралетарыят павінен паўстаць, пралітая кроў патрабуе помсты і зьлівае нас усіх у гранітную глыбу, робіць нас братамі па крыві... Пралітая кроў ступае ў нашы сэрцы, кіліа і загадвае. Не скадуочы свайго жыцця, забывшыся аб асабістых інтарэсах, адінуўшы бесстаронасць і маладушнасць, — усе паўставайце на апошнюю бязлітасную барацьбу».

... Гэты акт можа прабудзіць сілы партыі і народных мас, — прадказваў эсэраўскі «справадыр» Гоц — блага-слаўляючы Каплан на забойства Леніна.

Якімі сьмешнымі і подлымі аказаліся гэтыя словы, напампаныя эсэраўскаму апосталу агентамі імперыялістыч.

Замах на Леніна яшчэ больш агуртаваў сотні тысяч байцоў вакол камуністычнае партыі. Новыя тысячы дабраахвотнікаў з заводаў і фабрык пайшлі на фронты грамадзянскае вайны.

Праз некалькі дзён пасля замаху на Леніна працоўныя масы ў асобе Чырвонай арміі адказалі на замах адабраньнем ад чэха-славакаў Самары, Казані і Сібірску. Мяцежнікі ў тыле, мясочнікі, валютчыкі і розныя іншыя шкоднікі савецкай работы атрымалі заслужаную кару ад адказнага чырвонага тэруру. Эсэраўскія падпальчыкі, забойцы і іншыя злачынцы з ганьбаю зьмецены ў сьмяць цэўва іму гісторыі.

Пасля гэтых падзей прайшлі гады буйнога росту будаўніцтва савецкае краіны і ўмаценьня яе магутнасці. Але мы памятуем гэтыя жалобныя даты і ўлічваем навуку гісторыі.

Забойства Урыцкага і параньне Леніна — першыя акты помсты міжнароднай буржуазіі савецкай краіне. За дзесяць год сьніс чорных злочных учынкаў белагвардзейшчыны страшэнна вырас.

— Валадарскі...
— Вароўскі...
— 26 баніскіх народных камісараў...

— Забойства Войкава...
— Забойства Хасіса і яго таварышоў у Кітаі, налёты на нашы паўнамоцныя прадстаўніцтвы...

Нашы ворагі яшчэ прабуць і марчма будуць прабаць тэрарыстыч-

нымі актамі і ўзброенымі налётамі парализаваць жыццё Савецкага Саюзу, якое б'е крыніцаю.

Але яны памыляцца, як і ў 1918-20 г.г.

Кожны новы напад на Савецкі Саюз і на асобных яго прадстаўнікоў сустрэне жорсткі адпор з боку Чырвонай арміі і працоўных Савецкага Саюзу.

С. В.

Дзеля каго будзеца?

(У парадку абгаварэння)

Пытаньне аб пабудове народнае асьветы ў БССР было перадаана па абгаварэнне шырокіх рабочых і сялянскіх мас БССР. Пытаньне гэта досыць ужо высветлена і блізка да свайго канчатковага вырашэння і афармленьня адпаведнымі актамі аднаведных інстанцый.

У сувязі з гэтым варта звярнуць увагу нашае рабоча-сялянскае грамадакасьці на адну галіну жыцця нашае вышэйшае школы. Дзеля дакладнасьці абмяжуюся галіною найбольш блізкаю да мяне і знамаю: справаю медычнае асьветы.

Галы два таму назад у Савецкім Саюзе заўважыўся пэўны страх перад надпрадукцыяй дактароў. Лічылася, што дзеля ўсіх дактароў, якія гатаваліся на медфаках Саюзу, ня хопіць месца, ня хопіць поля дзеля працы. Адпаведна з гэтым сталі стварацца прыём на іспучыя медфаі і пераглядаць сетку іх у бок скарачэння за кошт найменей абсталяваных, найменей жыццяздольных. З бліжэйшых да нас павінен быў вылікавацца Смаленскі медфак.

Але жыццёвая практыка, ход разьвіцця Савецкага Саюзу паказалі, што можна быць больш аптымістычнымі, што мераваньні малавераў занадта вузкія. І мы бачым у гэтым годзе ў РСФСР нашырэньне прыёму на іспучыя медфаі, сьмненне ліквідацыі Смаленскага і іншых медфакаў, а нават і праектаваньне новых. На прыклад мяркуецца адкрыць медфак ва Уладывастоку і мае быць адліў у эўрапейскай частцы РСФСР. Таксама і на Украіне, як перадачы таварышы адтуль, «ліквіатарскае» тэленцыя ўжо мінула і скарачэння прыёму не прадабачыцца.

Зусім іначай ў нас на Беларусі. Замест 100 з лішкам у мінулым годзе, у гэтым восень на медфак БДУ прызначана прыняць ці ўжо прынята толькі 75 чал. Пры гэтай вестцы шмат у каго з медычных працаўнікоў на месцох зьявіўся рад пытаньняў, рад няяснасьцяў, якія варта было-б вытулумачыць. Наўжо наша БССР так вынерадзіла іншыя савецкія рэспублікі, у першую чаргу РСФСР і УССР у забеспячэньні насельніцтва медычнаю дапамогаю. Было-б вельмі прыемна, калі-б так сапраўды было-б, але, на жаль, гэтага няма.

А як стаць справа меддапамогі на вёсцы? На сваіх вялікіх раёнах нашы высковыя дактары працуюць, ня маючы ні сьвята, ні ад пачынку. Няма часу ні на кніжку, ні на проты адпачынак. Высковыя дактары вымушаны быць майстарам на ўсе рукі: ён і хірург, і пэдыятр, і тэрапэўт, і акушор.

Хто блізка знаёмы з працаю выскова дактара, той ведае, што каштуе гэтая «шматбаковасць» дзеля здароўя самога дактара і дзеля здароўя хворых. Той ведае затаемныя лягуценны «рабаўдаў», каб саміны раёны былі меншымі, каб у раёне было хоць два-тры дактары, каб кожны мог пабыцца да парталкае «шматбаковасці» і, зьвярнуўшы увагу на адну дзёве галіны медыцыны, знаёміцца з імі больш дасканала і даваць больш кваліфікаваную дапамогу насельніцству. Ні раёныны дактары, ні насельніцтва надпрадукцыі дактароў ня бачыць і не блізка з навадзіла...

У панскай Польшчы

ПЕРАСЯЛЕНЬНЕ З ПОЛЬШЧЫ

Паводле статыстыкі, у мінулым годзе з Польшчы вымігравала 200.000 чалавек. З гэтага ліку 40.000 замляробчых работнікаў выехала ў Нямеччыну. У гэтым годзе, як кажа статыстыка, выязджае сярэдня да 600—1.000 чалавек у тыдзень.

АРЫШТЫ КАМУНІСТЫХ

Гэтымі днямі ў раёне Івянда адміністрацыя арыштавала тры асобы, якія былі належаць да зьліквідаванай ідэяў камуністычнай ічэйкі.

БАНДЫЦКІ НАПАД

Уначы з сарады па чацьвер на мінулым тыдні перад тунэлем каля Мехава нявыкрытыя асобы навазі на поезд, які ішоў в Радомля. Затрымаўшы поезд, бандыты стэрарызавалі пасажыраў і аграбілі іх дашчэату, забраўшы грошы і рэчы. Не аграблены, бандыты, карыстаючыся цемраю, уцяклі. Паліцыя арганізавала погоню, якая пакуль што не дала ніякіх вынікаў.

НЕЎРАДЖАЙ КАЛЯ БАРАНАВІЧ

У Баранавіцкім пав. бурмі і градам зьнішчана 40 проц. збожжа. Баранавіцкім сьомікі зьявляўся апошнімі днямі да адносных уладаў в просьбай пазычкі ў сума 500 тыс. злотых на помач пацярпелым вёскам.

СПЫНЕНЬНЕ ЗАБЯСТОЎКІ Ў ЗАПАЛКАВЫХ ФАБРЫКАХ

Польская ўлада ўмяшалася ў навіліт рабочых запалкавых фабрык з

ПАРТЫЙНАЕ БУДАЎНІЦТВА

Аб чым гаворыць нарада прапагандастых

Памылкі паўтараюцца. Дырэктывыпартыі аб добраахвотнасцы навучаньня растуначаны невыстарчална. «Добраахвотнасць па сьпісах». Пытаньне са зьменавымі школамі ня высветлена.—Ці патрэбны камвуз для сярэдняга партыі аб добраахвотнасцы навурыць падрыхтоўчому працу.

30-га жніўня АПА акругному КП(б)Б была склікана нарада—кал-сультатыя апоргаў ічэек, прапагандастых і дакладчыкаў па пытаньні аб падрыхтоўцы да партучобы. Прысутнічала каля 80 чалавек.

Загачы АПА АК тав. Гершон аазначыў, што нарада мае на мэце даць адказ на тыя пытаньні—арганізацыйныя і метадычныя, якія былі пастаўлены ў цэлым радзе ічэек пры абгаварэнні пытаньня аб партучобе. Далей тав. Гершон кэратка аэстанавіўся на характарыстыцы партсеткі.

— Асноўная ўстаноўка,—гаворыць тав. Гершон,—у арганізацыі адзінай школы—гэта, стварэньне школ пры прадпрыемствах. Новым момантам у гэтым годзе—зьяўляецца неабмежаваны прыём у адзіную палітшколу беспартыйных рабочых.

— Саўпартшкола, — кажа далей т Гершон—у гэтым годзе рэарганізуецца ў двухгадовую з уадаўненнем агульна-асьветных прадметаў. Пытаньне аб тым, ці будзе саўпартшкола прапавіцца два, ці тры разы на тыдзень.—АК настаўніцкі перадаць па абгаварэнню саміх студэнтаў.

Далей тав. Гершон падкрэсьліў, што ўстаноўкі, дзе падрыхтоўваецца вышэйшым партактаў (вучэрні і індэльны камвуз пакуль што працуюць нездавальняюча. У вучэрнім камвузе першы выпуск даў усюго толькі 18 чалавек, а іх большасць была неадукаваная. У індэльным камвузе першы выпуск даў усюго толькі 18 чалавек, а іх большасць была неадукаваная. У індэльным камвузе першы выпуск даў усюго толькі 18 чалавек, а іх большасць была неадукаваная.

Усё яшчэ баяцца выступаць

На апошнім адкрытым сходзе парт'ячэйкі 1-й друкарні быў заслуханы даклад камісіі, якую вылучыў гарадзкі райком, аб масавай працы ў цэху. Камісія адзначыла шмат недахопаў у гэтай працы.

Мы ўжо маем сьпіс таварышоў у розныя навучальныя ўстановы. Мы лічым неабходным іх яшчэ і яшчэ раз правярць, апытаць саміх партыйцаў, бо нам здаецца, што ічэйкі як і летасе маханічна запісалі партыйцаў. Трэба амагацца як з прымусовай пасылкай на партучобу, таксама і з тым няправільным разуменьнем добраахвотнасці, якое ў часткі таварышоў маецца.—раз добраахвотнасць, значыць я зусім ня вучуся.

Да 15 верасня, калі пачнуцца заняткі, ічэйкі павінны вельмі уважліва правярць і выправіць усе памылкі ў гэтай справе.

Ад прысутных дакладчыку паступіла шмат розных запытаньняў. У спрэчках выступіла 6 таварышоў.

Тав. Шмуклер (яч. Мошчэў) лічыць, што пры Меншэві, дзе рабочыя працуюць у тры зьмены, і працяг пачынаецца з 6 гадзін раніцы,—рабочыя ня могуць навадзіць шпек.

Тав. Шмуклер прапануе стварыць пры Меншэві асобную саўпартшколу, у якую зьліцца да 40 чалавек. Далей тав. Шмуклер аазначае, што трэба арганізаваць нярэжны камвуз для сярэдняга партактаму, абгаварыўшы гэта пытаньне ў друку.

Тав. Гольдбэрг (абойная фабрыка) кажа, што з нарадай запэўніліся; яе трэба было-б склікаць раней. Раслуацальна праца ў ічэйках працягваецца.

— Калі два ці тры рабочыя яўрэй гавораць на сваёй мове і я паходжу да іх, яны павінны перайсьці на маю мову...

Пытаньні хмізацыі

прамысловасці

Высунуты ініцыятывай вялікіх вучоных плян хмізацыі прамысловасці, плян будаўніцтва новых хмічных прадпрыемстваў, атрымаў поўнае адабраньне з боку вышэйшых органаў Саюзу. Зараз прымаецца рад мер, забяспечваючых правядзеньне гэтага пляну ў жыццё.

Арганізавана цэнтральная камісія па хмізацыі, на месцох таксама прыступілі да работ камісіі па хмізацыі, складаючыся з найбольш выдатных дзельцоў навуцы і тэхнікі.

Мы, натуральна, ня можам і не павінны заставацца з боку ад творчых парываў, які ахапіў увесь Савецкі Саюз.

Прыходзіцца адзначыць, што ў раэуменні сапраўднага характару хмізацыі народнае гаспадаркі адсутнічае патрэбная яснасьць. Таму нашай задачай зьяўляецца ў радзе нарысаў пазнаёміць чытача з асноўнымі паняццямі хмізацыі.

Перш за ўсё трэба рассьсеяць адно непараўменне: многія думалі, што лёсун хмізацыі прамысловасці прышоў на зьмену намечанаму і ажыццяўляемому адпалу індустрыялізацыі краіны. Індустрыялізацыя азначае далейшы ўзмоцнены рост прамысловасці, развіцьцё вытворчых сіл краіны, адмаўленьне ад дэдаўчых, самагужных навываў работ і замену іх новымі спосабамі, адпавядаючымі апошнім дасягненьням навуцы і тэхнікі.

Хмізацыя—гэта мэтад ажыццяўленьня індустрыялізацыі, гэта—плян, на якім павінны найсьці разьвіцьцё нашае прамысловасці, кірунак, якога неабходна трымацца пры разгортваньні нашага будаўніцтва.

ВЁСКА ЧАКАЕ УГНАЕНЬНЯ

Праз тыдзень разгорнецца сяўба

Забяспечыць земляроба ўгнаеньнем і сартавым насеньнем!

Супэрфасфатам будзем забяспечаны
Паведамленьне Наркамгандлю СССР
Фасфарытнай мукі ня будзе

Хэмсындыкат ня выпайніў заказу БССР

У гэты пасейную кампанію ў БССР паводле пляну павінна быць прывезена 7.800 тон супэрфасфату і звыш 3.000 тон фасфарытнае мукі. Большасць патрэбнага да заказу супэрфасфату хоць у два разы вышэй, чым летась, але ўсё-ж такі не здавальнае патрэб на гэты від ўгнаеньня.

З агульнае колькасці супэрфасфату ўжо прыбыло і размяржавана па акругах 5.100 тон замержанага супэрфасфату. Што датычыць супэрфасфату сямёнай вытворчасці, дык прывоз яго да гэтага часу вынікаў небяспечна—было атрымана і размяржавана толькі 320 тон.

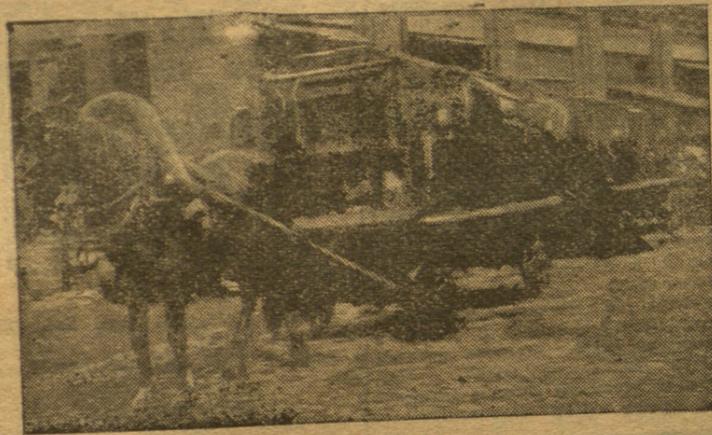
Але ўчора Наркамгандаль СССР па тэлеграфу паведаміў, што астатнія колькасці супэрфасфату адгружана 28-га жніўня. Такім чынам, мы супэрфасфатам будзем забяспечаны.

Затое Хэмсындыкат (як у нас ужо паведамлялася) з прычыны рамонту сваіх фасфарытных млыноў на выконвае пародаў на адгрузку фасфарытнае мукі для Беларусі. У сувязь з тым, што атрыманыя фасфарытнае мукі — справа безнадзейная, Наркамзём БССР узбудзіў ініцыятыву ў тэрміновым парадку аб замове фасфарытнае мукі супэрфасфатам.

Важнейшай задачай у сучасны момант зьяўляецца тэрміновае размяржаванне атрыманых ўгнаеньня і накіраванне яго ў першую чаргу для кантрастных раёнаў.

Чаму кантрактыцыя прыходзіць слаба

Сялянцам не растлумачана

Чарга сялян, якія купляюць машыны для ачытні насеньня на дварэ менавітага складу Наркамзёму

УГНАЕНЬНЯ НЕ ХАПАЕ І СЁЛЕТА

Летась замест патрэбных 205 тон угнаеньня атрымалі — 45. — Сёлета патрэба вырасла на 300 тон, а Наркамзём дакладраваў—90

Барысаў 30. (Наш кар.) Сельска-гаспадарчым інвентаром Барысаўскі раён забяспечаны ў патрэбнай меры. Інвентар прадаецца ў першую чаргу калектыўным і бядняцкім гаспадаркам.

Затое гэтым кепска справа стаіць з угнаеньнем. У мінулыя восень у нашым раёне было размяржавана штучнага ўгнаеньня 45 тон замест патрэбных 205 тон. У гэтым годзе таксама, ня гледзячы на вялікі попыт на ўгнаеньне, нашаму раёну паводле пляну Наркамзёму адпушчана толькі 90 тон, і... на гэтыя нямаючай надзеі, што атрымаем. Для засеваў плошчы ў 12.650 гектараў зямлі патрэбна 2.074

тон азімага жыта, якое будзе накатавана ў раёне без дапамогі з іншых раёноў.

Саўгасы абмяняюць насельніцтву звыш 2.000 пудоў жытца.

Асабліва трэба звярнуць увагу на сваячасовае адсартаваньне жыта, для чаго неабходна прывесці ў парадак усе машыны па ачытцы збожжжа.

Праводзіцца падрыхтоўчая праца па землярароджанні і закладцы паказальных участкаў, арганізуюцца тры саўгасы і два машыны таваарыства. У дзень сыжыта ўраджаю на ўсёй тэрыторыі будуюць арганізаваны сельска-гаспадарчыя выстаўкі.

А. С.

Для расьсяняскіх чыноўнікаў сяўба — не пажар

(Расьсяняскі раён, Аршанічына) Праверка плянаў па асепній пасейнак кампаніі выявіла цэлы рад недахопаў і недарэчнасцяў: няма канкрэтнага складаньня плянаў, зусім няма вучоту скарываньняў на ўгнаеньне, ня-

Пленум райкому аб падрыхтоўцы да сяўбы (Слуцк)

Нядаўна адбыўся чарговы пленум пленум райкому, які абгаварваў наступныя пытанні: масавая праца і падрыхтоўка да пераважна сельсаведаў, аб асепній пасейнай кампаніі, аб скарываньні сродкаў па самаабкладанні і аб 2-й пазыцы індустрыялізацыі краіны.

На пленуме высвятлілася, што масавая праца сельсаведаў далёка не разгорнута. Амаль усе свае мерапрыемствы сельсаветы праводзяць толькі праз прэзыдыумы, а не праз пашыраныя пленумы с.с., ці сялянскія сходны. Таму сялянскія актыўныя і арганізаваныя навокал сельсаведаў, практычна ня ўдзяваюцца ў працу. Большасць камісій пры сельсаветах калі і прадуе, дык надта рэдка зьбіраецца.

Паводле т. т. выказвалі думку аб скарачэнні ліку камісій і падпільных і янасьці іх працы. Пленум даручыў прыцягнуць да справы задачнае кампаніі ня толькі членаў прэзыдыума, але і ўсіх членаў сельсавету.

Пленум разглядаў плян асепній пасейнай кампаніі, складзены райвыканкомам. Плян прадугледжвае канкрэтныя мерапрыемствы па кожным с.савеце асобна. Такім чынам кожны с.савец будзе ведаць, што і дзе рабіць, дзе ставіць асоб па ачытцы насеньня, дзе паліпшаць вытан, альбо сенажаць, дзе выкарчоваць кусты і г. д.

Пленум даручыў партыйцам, яч. КОМ, савецкім і кааперацыйным устаповам забяспечыць поўнае выкананне плянаў пасейнак кампаніі: пры рока разгарнуць масавую працу навокал усіх мерапрыемстваў пасейнак кампаніі, звярнуць асобную ўвагу на калектыўныя мерапрыемствы і дапамогу бедняцка ў гэтай кампаніі.

Усе мерапрыемствы па пасейнак кампаніі будуць абгавораны на сходах і групам бедняцка і на агульна-сялянскіх сходах.

Пленум выказаўся за разгортванне будаўнічае працы на сродкі па самаабкладанні.

Адначасова пленум вызначыў, што сялянства ўважліва адносіцца да будаўнічай працы, дамагае падвокам матарыялаў і г. д. Пленум даў дырэктыву шырока разгарнуць справы размяржавання сельсаведаў перад сялянствам аб выкарыстанні гэтых сродкаў. Там, дзе будаўніцтва ня скончылася з прычыны невыстаражальнасці сродкаў, у будучую кампанію па самаабкладанні ўдзіць неабходныя сумы на дабудову.

На пытанні аб 2-й пазыцы індустрыялізацыі пленум прапанаваў не дапусціць прымусоўных закладаў пры расьсяняскіх выхаванні. Пры правядзенні падліку на пазыку шырока растлумачыць сялянству асаблівасці, узяўшы гэты працу з гаспадарчых і калгасаў, прадстаўляючы

ЦІ ПАДРЫХТАВАНЫ МЫ ПЕРАНЯЦЬ ХЛЕБ

УМОВЫ ўраджаю ГЭТАГА ГОДУ ПАТРАБУЮЦЬ НАПРУЖАНАЙ РАБОТЫ ХЛЕБАЗАГАТОУЦАЎ

Прыклад хуткай здачы хлеба дзяржаўным загатоўцам павінны паказаць саўгасы і калгасы

Нашы задачы

Гутарка з наркомам гандлю БССР тав. І. А. Адамцісам

АСАБЛІВАСЦІ ўраджаю ГЭТАГА ГОДУ

Гаспадарчая кан'юнктура Савецкага Саюзу да новай загатоўчай кампаніі характарызуецца здавальняючым станам ураджаю ў большасці вытворчых раёнаў СССР, што дасць агульнае павялічэнне валавога збору хлебных культур. Аднак, побач са спрыяльнымі паказальнікамі мы маем рад сваясаблівых адмоўных зьявішч, як новы збор збожжжа і нездавальняючае геаграфічнае размяшчэнне ураджаю. Апошняе выражаецца ў тым, што добры ўраджай наглядаецца ў Сібіры, на Урале, Казакстане, Паваложжы і некаторых іншых раёнах, дзе загатоўчы апарат слабейшы і невыстаражальна развіта транспартная сетка. Зьніжжэнне-ж ураджаю мы маем на Украіне і Паўночным Каўказе — імяна ў тых раёнах, якія да гэтага часу зьяўляліся галоўнымі пастаўшчыкамі хлеба для Беларусі.

Апрача таго, мы на Саюзе ў гэтым годзе будзем мець павялічаны збор яравога збожжжа пры некаторым зьмяншэнні азімага.

АД ПОСПЕХУ ЗАГАТОВАК ЗАЛЕЖЫЦЬ НАРМАЛЬНАЕ ЗАБЕСПЯЧЭННЕ НАСЕЛЬНІЦТВА

Гэты асаблівы ўмовы ўраджаю сёлетняга году, блізкавоўна, атрымаюць сваё адлюстраванне на беларускім хлебным рынку ў тым сэнсе, што рынак будзе насычаны хлебам некалькі пазней звычайнага, гэта значыць пасля таго, як разгортнуцца загатоўкі ў Сібіры, Паваложжы і Казакстане, якія ў гэтым годзе будуць забяспечыць Беларусь хлебам.

Вось чаму хлебазагатоўкі ў Беларусі зараз набываюць асабліва важнае значэнне, вось чаму нам неабходна будзе разгортнуць хлебазагатоўчую кампанію на ўсім шырыню ў першы-ж час пасля ўборкі. Гэта неабходна для таго, каб выканаць плян размяржавання і не дапусціць ніякіх перабоў у забеспячэнні хлеба тарагавога насельніцтва і сельскай беднаты.

УДЗЕЛ САЎГАСАЎ І КАЛГАСАЎ У ПЛЯНЕ ЗАГАТОВАК

Вераснёўскі плян хлебазагатоўчых складарэн Наркамгандлем у размеры 400.000 пуд зернавых культур, прычым палову гэтай колькасці павінны будаваць саўгасы і калгасы, адпавядаючы такім чынам вялікую ролю ў выкананні пляну.

Можна не сумнявацца ў тым, што саўгасы і калгасы, прадстаўляючы

гаспадаркі, першымі выканаюць свае абавязкі перад дзяржавай і дадуць у рукі вызначаны хлебны фонд для нармальнага забеспячэння насельніцтва і рэгулявання хлебнага рынку. Што датычыць магнамага дэфіцыту яравога збожжжа ў калектыўных гаспадарках, дык Наркамгандаль здаволіць іх патрэбы ў пільнавым парадку.

АХОП СЯЛЯНСКАГА РЫНАЧНАГА ХЛЕБА

Побач з атрымальным хлеба ад саўгасаў і калгасаў, неабходна будзе ў верасні разгортнуць загатоўку сільскага зярна. І мы чакаем ад загатоўчых арганізацый, асабліва ад пільнавай кааперацыйнай сеткі, максімальнай актыўнасці ўжо ў самым пачатку загатоўчых кампаніі.

КОЛЬКІ МЫ ПАВІННЫ ЗАГАТОВАЦЬ

Намечаны гадавы плян хлебазагатоўчых на Беларусі, узгоднены з месцамі збытвання ў 4 мільёны пудоў, што дае павялічэнне супроць леташняга пляну ў два разы.

Хоць Беларусь і не зьяўляецца вытворчым раёнам, тым ня менш нам неабходна разгортнуць хлебазагатоўчую кампанію ў максімальнай меры для поўнага ахвату таго хлеба, які выкідаецца на рынак у парадку ўнутрысялянскага пераразмяшчэння.

УВАГА ПАМОЛЬНАМУ ЗБОРУ

У гэтым годзе значнае месца ў хлебазагатоўчых будзе вызначана памольнаму збору, таму ад мясцовых арганізацый, асабліва ад спажывецкай кааперацыі, патрабуецца максімум увагі ў справе правядзення памольнага збору, пучоты і кантролю над ім. І гэта тым больш, што памольны збор зьяўляецца асноўнай крыніцай для стварэння мясцовых фондаў на забеспячэнні хлеба сельскай беднаты.

УЗМАЦНЕННЕ ЗАГАТОВАЧАГА АПАРАТУ

Паводле пастаноў магнама пленуму ЦК КП(б)В на мясцох праведзена значная работа па правярцы і ўзмацненні загатоўчага апарату і насильні яго асаблівага складу партыйнымі працаўнікамі.

МЭТАДЫ ЗАГАТОВАК

Што датычыць метадаў загатоўчых, то трэба падкрэсліць, што

290 тыс. пудоў хлеба дадуць саўгасы і калгасы

У хлебазагатоўчай кампаніі гэтага году мы павінны ў максімальнай ступені скарыстаць усе таварныя лішкі хлеба. У сувязі з гэтым узнята пытанне аб поўным атрыманні лішкаў ад саўгасаў і калгасаў.

Саўгасы БССР павінны будаваць здаць 210.000 пудоў зярна, а калгасы — 80.000 п. з разліку ўраджаю ў гэтым годзе ў сільскай гаспадарцы (41 пуд. з дзельніцы па даных ЦСУ).

Для таго, каб гэты хлеб папаў у пільнавае русло, Эканомрада БССР паставіла, каб усе лішкі здаваліся саўгасамі і калгасамі па генеральных дагаворах: саўгасамі — Саюххлебу, а калгасамі — Велсельсаюзу.

Пры павялічэнні лішкаў жыта ў калгасах БССР адчуваецца недахоп у аўсе і пшаніцы. Гэты недахоп будзе закрыты за кошт пільнавай дастаўкі калгасам аўса і пшанічнай мукі праз Саюххлеб.

Дастаўка калгасам пшанічнай мукі і аўса будзе праводзіцца па пільнавым пляне і мярца ў лістападзе з такім разлікам, каб скончыць не па пільнай студзеня 1929 году. Гэта дастаўка будзе праводзіцца з тэй умовай, што лішкі жыта будуць поўнасьцю здавацца Велсельсаюзу.

Трэба мець на ўвазе, што самым напружаным месцам ў сённяшні час у хлебна-загатоўчых забеспячэнні насельніцтва зьяўляецца кастрычнік. Апрача таго, у гэтым месцы болей патрэба ў жыце для пільнавага водпуску азімых пры правядзенні пасейнак кампаніі.

З прычыны гэтага і ўстаноўлены тэрміны здачы лішкаў: па саўгасах — 75 проц. у жніўні і верасні, 25 проц. у кастрычніку; па калгасах — 63 проц. у верасні і 37 проц. у кастрычніку.

Для хутчайшай здачы хлеба ўстаноўлена пільнавае дапамога па 4 кв. на пуд звыш вольнага данна са ўсёй колькасці хлеба, якая будзе адна саўгасамі да 15 верасня, а калгасамі — да 20 верасня.

У сувязі з гэтым павінна быць праведзена размяшчэнная кампанія, асабліва спрэх калгасаў, аб сваячасовай і беспырашчальнай здачы і аб тым, што неаход у пшаніцы і аўсе будаваць поўнасьцю здавацца.

А. Ф.

Няма ўвязкі ў цэнах, а ёсць разнабэр

слаба. Намечаны на раёне плян выкананы толькі на 20,6 проц.
Адзін з галоўных прычын слабай працы па кантрактацы зьяўляецца адсутнасць у раёне дастатковай колькасці штучнага ўгнаеньня, асабліва—тамашлаку. Для самага мінімальнага забеспячэння насельніцтва раёну патрэбна было азавеці 3.000 пуд. штучнага ўгнаеньня—завезена толькі 2.000 пуд., якія ўжо поўнасьцю размяркованы.

Трэба яшчэ адзначыць, што на слабым тэмпе кантрактацы адбіваецца невыстаральная ўвага да гэтай справы з боку сельсаветаў і парт'ячэек раёну. Але там, дзе парт'ячэйкі забеспячэнні належнае кіраўніцтва гэтай працай—маюцца станоўчыя вынікі. Напрыклад, дзякуючы энэргічнай працы Бранчэцкай ачэйкі, заданьне па кантрактацы выканана на 200 проц. Затое Слуцкае крэдзітнае т-ва выканала заданьне на 44,5 проц., а Леўніскае—толькі на 7 проц. Я.

Трэба адзначыць, што вадучы партыі на арганізацыі калектываў на вёсцы раённыя працаўнікі выконваюць дурна, што затрымлівае тэмп калектывізацыі вёскі. У раёне сяляне арганізавалі чатыры калектывы, але ўмацаваўся толькі адзін, а рэшта... чакаюць кіраўніка-земляпарадкавацеля.

Калектывісты абаблі парогі райвыканкому, дзе ім адказваюць: — «Пасьпеце—не на пажар».

Е. Заворнін.

Пахваціліся
(Мазырская акруга)
Калі трэба сеяць, даследчая станцыя ўстанавіла, што насеннае жыта ва ўсіх саўгасах акругі нячыстае і няпрыгоднае для пасеву. Зараз падрыхтоўваецца абмалот у калгасах 6 тыс. пуд. насеннага жыта, у тым ліку звыш 2 тыс. пудоў гатунковага.

У горадзе падпіска прыходзіць пільпяхом

Сёння пачынаецца афіцыйны тэрмін падпіскі.
Учора, падагульваючы вынікі папярэдняй падпіскі, мы адначылі владзі пільпяхом не на прадпрыемствах, дзаволі добрую рэалізацыю сярэд членаў прафсаюзаў і слабое прасоўваньне пазыкі ў вёску.
На 1 верасня рэалізаваўся каля 3 млн. руб.—звыш паловы кантрольных лічбаў.

Якая ўдзельная вага нашага сьляства ў гэтай падпісцы? Вельмі мала. Яна вызначаецца ў тысячлах, максымум—дзсятках тысяч. Мы штодзённа атрымліваем весткі з усіх раёнаў БССР аб ходзе падпіскі.
Мы адначасам разгортваньне падпіскі сярэд арганізаванай часткі вёскі.
Падпісваюцца сельска-гаспадарчыя і лясныя рабочыя, служачыя лясніцтваў, маштавікі, працаўнікі раённай міліцыі, члены сельсаветаў, служачыя нарсулы, працаўнікі кааператывных таварыстваў і г. д.
А вось сярэд сьляня падпіска прыходзіць слаба.

Раённы актыў—наперадзе

Нядаўна ў м. Сьмілавічы была склікана нарада мясцовага актыўу, на якой абгаварвалася пытаньне аб рэалізацыі пазыкі.
Нарада аднагалосна заклікала: «Заданьне, якое дадзена нашаму раёну, будзе поўнасьцю выканана». Удзельнікі нарады падпісаліся на суму 2.000 руб. Ляхман.

Пісьмо зражывае дырэктыву аб забароне ўжываньня надзвычайных мер, ня лічачь патрэбным выдзяляць актыўнасьць і гібкасць у справе дастаўкі хлеба на дзяржаўныя і кааператывныя пункты і спакойна чакаюць наступленьня хлеба самацэкам. З такімі дэмабілізацыйнымі настроямі трэба будзе павесіць рашучую барацьбу.

Сюзьхлеб пачаў загатоўку

Беларуская кантора Сюзьхлеба адзначае, што першая загатоўка хлеба ўжо пачалася. Ажыўленьне загатоўвак прыкмытаецца ў Гомелі, Быхаве, Магілёве і Менску.
Пунктамі Сюзьхлеба пакуль што загатоўлена 80 тон хлебных культур (галоўным чынам, жыта) і сабраны памольнага збору (у акруговых гарадох) 91 тона.
У Сюзьхлебе заўважыць, што поўны ход хлебазагатоўвак пачнецца з 15 верасня.

У Копыцкім раёне ідзе падрыхтоўка да сваячасовага пачатку прыёму хлеба. Прадаўцы ларкоў абцяжваюць выканаць плян загатоўвак пры ўмовах забеспячэння крам спажывецкага таварыства неабходнымі таварамі сьлянянскага спажываньня.

Але гэтага мала. Трэба пэнадкладна ўстанавіць пэвэрдыя цэны на зырло, бо ёсьць вынадкі, калі суседні Шклоўскі раён загатоўвае жыта на 1 р. 44 к. у той час, як зьдодна пастаючы аршанскага акрагандлю, Копыцкі раён павінен плаціць за жыта 1 руб. 40 кап.

Праўдзеньне спажывецкага таварыства зараз падрыхтоўвае памяшканьні крам для выдзеньня нармальнай хлебазагатоўчай працы.
Хлебныя цэны на рынку з кожным днём ідуць уніз, але падвоў пакуль што вызначылі.

М. ГУРВІЧ.

Хібы нашай каапэрацыі

Варыцьба зрастратамі выдзецца слаба

Растраты—гэта біч каапэрацыі. Спінельнае тэмпу каапэраваньня і збору павных узносаў мы маем, галоўным чынам, у тых каапэратывах, дзе меліся растраты. Да такога кааператыву пайчыны адносяцца вельмі недаверліва.
Выпадкі растрат каапэрацыйных сродкаў увесь час ня ажываюцца. Кожны год частка каапэрацыйных сродкаў растратваецца, чым напосціца вялікая шкода каапэрацыйнаму будаўніцтву.

Праведзеная ў пачатку 1926 году кампанія па барацьбе з растратамі дала некаторыя вынікі, але за апошні час растраты зноў прынялі востры характар. З растратамі трэба вёсьці штодзённую барацьбу, і нельга абмяжоўвацца толькі кампаніямі. Самымі жорсткімі мерамі трэба вымагаць з растратчыкамі, в тымі старвакамі, якія ўвесь час падточваюць нашу каапэрацыю.

Для прыкладу возьмем спажывацка-каапэратыву Менскай акругі, дзе за 1925-26 год было растратана 37.000 руб., за 1926-27 г.—25.000 руб., а за 9 месяцаў 1927-28 г.—7.000 руб. Праведзены 24 інструктарскія рэвізіі за блугчы год. У 10 спажывецкіх таварыствах былі выяўлены растраты і паказаны.

Матар'ялы аб растратах накіроўваліся ў судовыя органы, але там яны доўгі час не разглядаюцца, у выніку чаго справы трацяць сваё значэньне.
Справа аб растратах аднаго каапэратыву больш трох год марнавалася ў судовых органах. У гэты раён нельга было зьвіціцца інструктара, бо пайшычкі на ўсіх сходах у першую чаргу пыталі, чаму ня судзяць растратчыкаў.

Растраты слаба папаўняюцца. Папуўваньне па растратах, як за 1925-26 г., так і за 1926-27 г. дасягае толькі 11%.

Сыстэму работ Белжылсаюзу трэба зьмяніць

У сямі нянек дзіця бяз носу

Хто вінаваты ў памылках будаўнічай часткі Белжылсаюзу, у прыватнасьці, на пабудове 40-кватэрнага дому? Мы лічым, што тут вінавата самая настаюўка работы будаўнічай часткі.

З пачатку будаўнічага сэзону кіраўніч будаўнічай часткі Белжылсаюзу тав. Варткевіч выявіў поўную няадольнасьць кіраваць работай.

Да гэтага часу няма адказнага кіраўніка будаўніцтвам 40-кватэрнага дому. Вянону, вядом гэтай работай вярцеўся два інжынэры Белжылсаюзу—Міхалевіч і Нарэйка. Першы праектаваў дом, другі абмяраў пляц. У Белжылсаюзе не хапала патрэбных інструментаў, у Варысаў камандыравалі тэхніка Ходаса, які інструментаў ня прывёз і абмеру не зрабіў. Потым да работы прыцягнулі інжынэра Чыжа, які быў назначаны прапрама 40-кватэрнага дому. Інжынэр Нарэйка пачаў кіраваць іншымі работамі Белжылсаюзу.

Трэба адначыць, што гэта разьмеркаваньне было дрэнным. На адной рабоце прадавалі два інжынэры,

ваў; пры рэвізіях трэба ўважліва правяраць усе дакуманты, іх правільнасьць. З боку рэўкамсіі і крамных камісій павінен быць устаноўлены сталы нагляд за дзейнасьцю каапэратываў.
Неабходна прыцягнуць увесь каапэрацыйны і мясцовы актыў да справы барацьбы з растратамі. Растратчыкаў трэба жалезнай мятлой вычысьціць з радыў каапэрацыі. Судовыя органы павінны прыняць усе меры да хутчэйшага разгляду спраў па каапэрацыйных растратах і рабіць наказальныя прадэсы на мясдох. На селькораў трэба ўскласьці абавязак дапамагаць рэвізійным камісіям у выяўленьні растрат.

ВАЛНАВІЦІ.

800 тысяч руб. дала Гомельшчына

ГОМЕЛЬ. (Наш. нар.) На аб'ёмнаш дзень па Гомельшчыне рэалізаваўна 2-е пазыкі Індустрыялізацыі на суму 800 тысяч руб. У вёсцы яшчэ рэалізацыя пазыкі не разгарнулае.

Гандальстрой, які будзе 70-кватэрны дом, мае там аднаго прапраба, які спраўляецца з работай, а для 40-кватэрнага дому чамусьці патрэбны тры інжынэры.
Нельга сказаць, каб работы ішлі добра, часта забываюцца аб дзвярах і лямачэ потым сыценны, забываюцца пра вокны; не глядзяць на якасьць рыштываньня, і людзі падаюць в яго.

Апошняя вытворчая нарада будаўнікоў асабліва падкрэсьліла дрэнную арганізацыю будаўнічых работ Белжылсаюзу. Апошняму трэба перабудаваць свой апарат, каб унікнуць далейшых памылак.

Тэхнік.

Падпісваюцца паасобныя сьляне на невялікія сумы, лік падпісаваных пазначыў.
Чым тлумачыцца гэта? Мы лічым, што ў слабай рэалізацыі вінаваты раённыя арганізацыі, якія не разгарнулі належнай растлумачальнай працы, і акруговыя органы, якія нават яшчэ не паслалі на вёску агітацыйных матар'ялаў. Вопыт мінулых кампаній паказаў, што добра пастаўленая агітацыя, растлумачэньне значэньня пазыкі і яе карысьці, дае добрыя вынікі.

31 верасня трэба зьварнуць самую сур'езную ўвагу на распаўсюджваньне аблігацый пазыкі на вёсцы.

Мы папярэджаем раённыя камісіі, што падпіска ні ў якім разе не павінна праводзіцца шляхам прымусу. З усялякімі выпадкамі прымусявага называньня аблігацый мы будзем змагацца самым рашучым чынам.

Шырокі добраахвотны ўдзел сьляства ў пазыцы—вось чаго мы чакаем ад вёскі. Гэта залежыць ад ініцыятывы, энэргіі раённых камісій, ад умела пастаўленай агітацыі і, нарэшце, ад актыўнасьці вясковых культурных працаўнікоў.

Вучотная анкета

1. Становішча насцэнгазэт за год (з жніўня 1927 г. да 1 жніўня 1928 г.).
1) Прадпрыемства (установа, вёска). Лік рабочых (лік двароў у вёсцы). Назва насцэнгазэты. Адрас.
2) Работа рэдкалегіі: прычыны арганізацыі (выбарная—дзе, назва, чынам—кім і г. д.); лік членаў у рэдкалегіі, паказаць асобна лік фактычна працуючых і якую яны яшчэ маюць нагрузку; колькі часу яны ўжо працуюць у рэдкалегіі; колькі і я ў

Да ведама рэдкалегій насцэнгазэт і рабселькораўскіх гурткоў

Рэдакцыя ў другі раз друкуе апытальную анкету па правядзеньні адзнагага вучоту насцэнгазэт і рабселькораўскіх гурткоў.
Рэдакцыя яшчэ раз напамінае, што ўсе матар'ялы (запоўненыя анкеты і інш.) павінны быць прысланы ў камісію не пазней 8 верасня.

Форма аднаразовага вучоту насцэнгазэт і рабселькораўскага руху

(Да IV усесаюзнай нарады рабселькораў)

1. Задачы вучоту

1. Аднаразовы вучот рабселькораўскага руху павінен даць:
 - а) поўны малюнак становішча ўсіх насцэнных газэт гораду і вёскі;
 - б) паказаць рост рабкораў, селькораў (жонкаў і ваенкаў) і таксама пажадана актыўных чытачоў, насцэнных газэт;
 - в) паказаць сацыяльны і нацыянальны (для нацыянальных республік) твар, а таксама партыйнасьць рабселькораў.
2. У залежнасьці ад гэтых трох задач вучот праводзіцца па асноўных пытаньнях, якія заклячаюць у сабе адпаведныя падпытаньні.
 - а) Гэтыя пытаньні павінны выявіць і якасьць рабселькораўскай работы, зьмест, чыннасьць і надзённасьць насцэнных газэт за год (1/2 1927 г. і 1/2 1928 г.).
 - б) Вучот павінен выявіць—у якіх умовах працуе насцэнгазэта, узасмаадносінны з грамадзкімі арганізацыямі, масавасьць насцэнгазэты. Матар'ялыныя ўмовы работы.

Вучотная анкета

1. Становішча насцэнгазэт за год (з жніўня 1927 г. да 1 жніўня 1928 г.).
- 1) Прадпрыемства (установа, вёска). Лік рабочых (лік двароў у вёсцы). Назва насцэнгазэты. Адрас.
- 2) Работа рэдкалегіі: прычыны арганізацыі (выбарная—дзе, назва, чынам—кім і г. д.); лік членаў у рэдкалегіі, паказаць асобна лік фактычна працуючых і якую яны яшчэ маюць нагрузку; колькі часу яны ўжо працуюць у рэдкалегіі; колькі і я ў

Памятуць, што на падставе вучотных, даследчых матар'ялаў будуць размяржываны месцы на Усесаюзнай нараду.
Абавязак кожнай рэдкалегіі, кожнага рабселькораўскага гуртка прыслаць у тэрмін матар'ялы.

2) Партыйнасьць рабселькораў: колькі членаў і кандыдатаў УсеКП(б) членаў УсеЛКСМ; беспартыйных.

3) Узрост рабселькораў: да 23 год, да 35 год, звыш 35 год.

4) Пол—мужчына, жанчына.

5) Колькі рабселькораў у даны час пішуць толькі ў насцэнную газэту; колькі—апрача насцэннай і ў друкаваную.

6) Колькі рабкораў за апошні год паступіла ў партыю, колькі высулута на работу; гаспадарчую, прафсаюзную, савецкую, каапэратывную і г. д.

7) Ці ёсьць гурток рабкораў; колькі рабкораў у гуртку; ці часта зьбіраецца гурток і якія пытаньні абгаварваліся на сходах гуртка, сувязь гуртка і рэдкалегіі.

8) Сацыяльны і нацыянальны (для нац. республік) твар рабселькораў у даны час.

Для гораду

- 1) Колькасць рабкораў—рабочых са стажам работы на вытворчасці: да 2 год; да 5 год; да 10 год і вышэй.
- 2) Колькасць рабкораў-служачых (якую работу яны выконваюць на вытворчасці, у вёсцы).
- 3) Колькасць спецыялістаў (асоб адміністрацыйна-тэхнічнага персаналу), якія ўдзельнічаюць у насцэннай газэце.

Для вёскі

- 1) Колькасць рабкораў: батракоў (стаж работы на найме да 2 год, да 5 год, да 10 год).
- 2) Колькасць селькораў: беднякоў, сярэднякоў.
- 3) Колькасць селькораў, занятых толькі ў сельскай гаспадарцы.
- 4) Колькасць селькораў-сьляня, якія апрача сельскае гаспадаркі, заняты на платнай савецкай і грамадзкай рабоце.
- 5) Колькі селькораў-служачых (настаўнікі, хатнікі, аграномы, працаўнікі сапарату ў вёсцы).

2) Партыйнасьць рабселькораў: колькі членаў і кандыдатаў УсеКП(б) членаў УсеЛКСМ; беспартыйных.

3) Узрост рабселькораў: да 23 год, да 35 год, звыш 35 год.

4) Пол—мужчына, жанчына.

5) Колькі рабселькораў у даны час пішуць толькі ў насцэнную газэту; колькі—апрача насцэннай і ў друкаваную.

6) Колькі рабкораў за апошні год паступіла ў партыю, колькі высулута на работу; гаспадарчую, прафсаюзную, савецкую, каапэратывную і г. д.

7) Ці ёсьць гурток рабкораў; колькі рабкораў у гуртку; ці часта зьбіраецца гурток і якія пытаньні абгаварваліся на сходах гуртка, сувязь гуртка і рэдкалегіі.

8) Сацыяльны і нацыянальны (для нац. республік) твар рабселькораў у даны час.

Для вёскі

- 1) Колькасць рабкораў: батракоў (стаж работы на найме да 2 год, да 5 год, да 10 год).
- 2) Колькасць селькораў: беднякоў, сярэднякоў.
- 3) Колькасць селькораў, занятых толькі ў сельскай гаспадарцы.
- 4) Колькасць селькораў-сьляня, якія апрача сельскае гаспадаркі, заняты на платнай савецкай і грамадзкай рабоце.
- 5) Колькі селькораў-служачых (настаўнікі, хатнікі, аграномы, працаўнікі сапарату ў вёсцы).

Для вёскі

УВАГА: Вучотная анкета запаўняецца рэдкалегіямі ўсіх насцэнных газэт данага раёну, акругі,

Як мы вучым няпісьменныхых

3 мільёны людзей у цемры.—За 3 галы ліквідавана няпісьменнасць толькі 12.000 чалавек!—Наркамасветы, т-ва „Прэч няпісьменнасць“ і прафсаюзы — „працуюць“ на паперы... пішуць красамоўныя справаздачы.

Плянавая праца па ліквідацыі няпісьменнасці ў БССР пачалася ўжо ў 1924-25 г. За гэты час 15-гадовы плян ліквідацыі няпісьменнасці ўжо раз быў перароблены ў 10-цігадовы. Але вынікі гэтай працы зноў прыводзяць да неабходнасці перагляду пляну. Праарбленая праца пры агульным росце гаспадаркі і культуры рэспублікі і ў параўнанні з пастаўленымі партыйнамі задачамі, так мізэрна па сваіх выніках, мае такія недахопы, што пара ўжо паставіць пытанне аб недапушчальнасці прадаць так у далейшым.

Лічавы матар'ял аб ліквідацыі няпісьменнасці і асабліва даныя абследавання НКРСІ даюць вельмі сумны малюнак гэтай працы. Згодна дэмаграфічнага перапісу насельніцтва ў 1926 г. лік няпісьменныхых мужчын ад 8 гадоў і вышэй—27 проц., жанчын—64 проц. Агульная колькасць няпісьменныхых ва ўзросце ад 8—35 гадоў дасягае 1.836.000 чалавек. Агульны процант няпісьменныхых па БССР дасягае наля 60. Зусім дрэнна стаіць справа з пісьменнасцю ў сельскіх мясцовасцях і, асабліва, сярод жанчын: на 1.000 жанчын у вёсцы прыходзіцца няпісьменныхых 722, ча 1.000 мужчын—339.

Досыць высокі процант няпісьменныхых сярод рабочых. Згодна даных на 1 красавіка 1927 г. на агульную лічбу членаў прафесіянальных саюзаў у 218.805 чалавек прыходзіцца малапісьменныхых 59.308 (22,8 проц.) і няпісьменныхых—14.763 чал. (6,7%). Па асобных саюзах гэты процант яшчэ вышэйшы. Па саюзе нархарт на 1.000 чал. прыходзіцца 263 няпісьменныя, па саюзе камунальнікаў—168 і па саюзе тэкстыльшчыкаў—180. Агульны процант няпісьменныхых у нас вышэй, чым па РСФСР.

Дакладных і поўных звестак аб тым, што зроблена за апошнія гады па ліквідацыі няпісьменнасці няма, і патрэбнага вучоту гэтай працы не вядося. Данія акруговых інспектараў народнае асветы разыходзяцца з данымі ЦСУ.

Уся праца па ліквідацыі няпісьменнасці за тры гады дала павялічэнне ліку пісьменнага насельніцтва на мізэрную ў параўнанні з пастаўленымі задачамі лічбу ў 12.057 чал.

Усяго скончыла лікункты за тры гады (з 1925-26 па 1927-28 г.) 120.370 чалавек, але гэтую лічбу нельга прыняць, бо сюды ўвайшлі даросткі да 12 год у колькасці 108.313 чал., якія засталіся па-за школаю.

Лік скончывшых лікункты складае толькі 60 проц. агульнае лічбы (192.745 чал.), якія навучыліся там. Праца з году ў год слабея. У 1925-26 годзе вучылася ў лікунктах 75.000 чалавек, скончыла іх 42.000 чал., у 1926-27 годзе вучылася 70.000, скончыла 39.031, а ў 1927-28 годзе вучылася толькі 52.670, а скончыла-ж 39.339 чал.

Пры невыстарчальным аб'ёме і тампе працы якасць яе была не адвальняючаю. Арганізацыі, якім належала вёсць гэтую працу: НК Асветы, ЦПСВ і Т-ва „Прэч Няпісьменнасць“ вядлі яе без паншрэдняга распрацаванага пляну і без перспектывы.

цы адпущалася 107 руб. 75 кап. Пры гэтым на пісьмовыя прылады адпущалася 4 руб. 78 к. са „штудрага“ разрахунку 19 кап. на вучня. На мэблю, апал, асвятленне і на наём памышканья сродкаў не адпущалася. Але і гэтыя сродкі поўнасцю ня былі скарыстаны, альбо выдаваліся не радыянальна і не па прызначэнні (у 1925-26 годзе—15.200 руб., у 1926-27 г.—50.200 руб.).

Есць падставы думаць, што ў гэтым годзе адпущаныя сродкі поўнасцю ня будуць скарыстаны. Гэтыя зьявішчы і прывялі да таго, што вызначаная сетка лікунктаў і школ для малапісьменныхых ня была разгарнута, а ў арганізаваных лікунктах умовы для працы ня спрыялі яе паспяховасці. Нават у гарадох, дзе гэту працу лягчэй паставіць, матар'яльны і сагітарныя ўмовы былі надта кепскімі. Да таго-ж амаль усе лікункты ў гарадох засталіся ў трэцю азьмену.

Трэба адзначыць цэлы рад недарэчнасцяў, якія выявіў НКРСІ ў адносінах выдання, размеркавання і рассылкі навучальных падручнікаў. Літаратура (у тым ліку лемантары) рассылася ў многія пункты у лютым і сакавіку, у той час, як заняткі распачыналіся не пазней і кастрычніка. Тэхніка рассылкі і упакоўка, дзякуючы надбайнасці і бяспэстамнасці не забяспечвала поўнага і свачасовага атрымання літаратуры. Вучоту падручнікаў у акругах і раёнах не вядося.

Рад выданыя падручнікаў і лемантароў зусім недапушчальны для ўжывання пры навуцных і з тэхнічнага, і з метадычнага боку. У кніжцы: «Супроць капіталістаў і памешчыкаў» ёсць 82 арфаграфічныя памылкі. Кніжка для чытанья «Наша праца» прызнана таксама нягоднаю.

У лемантары для дарослых «Наша сіла—ніва ды машына» дапушчана блытаніна па палітычных пытаннях. Зусім адсутнічае друкаваны матар'ял для замацавання і развіцця пісьменнасці пасля сканчэння лікункту.

Калі дадаць да гэтага да сьмянанага кароткі тэрмін навучанья (3-4 месяцы ў сярэднім), непадрахтыванасць педагогічнага персаналу, адсутнасць мерапрыемств па павышэнні яго кваліфікацыі, неаднолькавую аплата працы на лікунктах (ва многіх мясцох плагіні з «галавы»), то становіцца зразумелым аграмадны адеў вучняў у часе работ на лікунктах і школах малапісьменныхых, малая паспяховасць заняткаў і рэцывіны няпісьменнасці, якім, да таго-ж, не вядзецца дакладнага вучоту. Ва ўсякім разе НК Асветы аданае 25 проц. рэцывіваў няпісьменнасці.

Акрамя невыстарчальнага кіраўніцтва з боку НК Асветы, належнай увагі да справы ліквідацыі няпісьменнасці, як ужо вазначалася, не ўдзялялі прафарганізацыі. На гэту моту з культурнаму адпущалася нязначныя сумы (2-3 проц.) і гэтыя сродкі часта выдавалі не па прызначэнні.

Хто казаўся зусім непрацадольным, дык гэта т-ва „Прэч Няпісьменнасць“, якое нават не змагло ства-

Вось такі, у агульных рысах, малюнак працы на важнейшым вучастку фронту нашага культурнага будаўніцтва, як ліквідацыя няпісьменнасці.

Было-б найвялікшай памылкай лічыць, што праца гэта тармозіцца несьвядомасцю мас. Наадварот, імкненне да аўладання пісьменнасцю, асабліва сярод рабочых і сялянскай моладзі стыхійна вялікае. Аграмадны адеў рабочых (70 проц.) у працэсе працы лікунктаў тлумачыцца амаль выключна кепскай пастаюўкай працы.

НК РСІ, абследаўшы гэту працу, даў падрабязныя, дакладныя і канкрэтныя паказанні, як вясці гэтую працу ў далейшым.

Камсамольскі мюдаўскі суботнік прайшоў у Менску в влікім уздымаю. Уся беспартыйная рабочая моладзь прыняла ўдзел у суботніку наўраўні з камсамельцамі. На разе прапрыемстваў дарослых рабочых далучыліся да моладзі і працавалі разам з імі. Завод „Метал“ увесць, да аднаго чалавена, зьявіўся на суботнік (дзеве гадзіны працы на сваім прапрыемстве). Тое самае было на шпалернай фабрыцы, на „Бальшавіну“, на „Энэргіі“ і іншых прапрыемствах.

Савеція і вузаўскія ячэйкі камсамолу, якія не маглі правесці суботнікі на прапрыемствах, працавалі на будаўніцтве універсытэцкага гарадка і на грамадзкіх камунальных работах. У сярэднім кожная ячэйка камсамолу сабрала наля 100 руб.

Паводле прыблізных падлікаў, увесць камсамольскі Менск сабраў 3.000 рублёў.

Пачынаецца культурны паход камсамолу

З Міжнароднага га Ювацкага Дня, 2-га верасня, камсамол Беларусі пачынае

правядзенне 2-месячнага культурнага паходу. Менскі акругком камсамолу зьявляўся да навуковых і культурных арганізацый са спецыяльнай аловай, у акой заклікае іх прыняць удзел у гэтым паходзе. Інжынеры павінны дапамагчы стварэнню на прапрыемствах тэхнічных гурткоў рабочай моладзі. Беларускі дзяржаўны театр павінен паказаць прапоўнай моладзі рад сваіх пастаювак і наладзіць дыспут аб іх якасці. Прафсаюга запрашаецца да працы ў вядзельным універсытэце рабочай моладзі. Доктарам прапануецца наладзіць выезды ў вёску, арганізаваць кансультацыі і лекцыі па пытаньнях здароўя прапоўнай моладзі.

Гарадзкія ячэйкі распапоўваюць пляны канкрэтных мерапрыемстваў, якімі яны адзначаць свой удзел у культурным паходзе. Сюды ўваходзіць ліквідацыя няпісьменнасці, арганізацыя гурткоў барацьбы з акагалізмам, канкрэтная дапамога вёсцы і інш.

Галоўная ўвага зьявляецца на якасць працы. Ніякай „помпы“ ў зьязвы з паходам ня будзе. Кіраваць паходам будзе не спецыяльны „штаб“, а АПА акругком камсамолу разам з прадаўніком партыі.

Напярэдадні 14-га МЮД'у

СУБОТНИК НА КАРЫСЬЦЬ КАМСАМОЛУ ПОЛЬШЧЫ

Камсамольскі мюдаўскі суботнік прайшоў у Менску в влікім уздымаю. Уся беспартыйная рабочая моладзь прыняла ўдзел у суботніку наўраўні з камсамельцамі. На разе прапрыемстваў дарослых рабочых далучыліся да моладзі і працавалі разам з імі. Завод „Метал“ увесць, да аднаго чалавена, зьявіўся на суботнік (дзеве гадзіны працы на сваім прапрыемстве). Тое самае было на шпалернай фабрыцы, на „Бальшавіну“, на „Энэргіі“ і іншых прапрыемствах.

Савеція і вузаўскія ячэйкі камсамолу, якія не маглі правесці суботнікі на прапрыемствах, працавалі на будаўніцтве універсытэцкага гарадка і на грамадзкіх камунальных работах. У сярэднім кожная ячэйка камсамолу сабрала наля 100 руб.

Паводле прыблізных падлікаў, увесць камсамольскі Менск сабраў 3.000 рублёў.

Пачынаецца культурны паход камсамолу

З Міжнароднага га Ювацкага Дня, 2-га верасня, камсамол Беларусі пачынае

МЕНСК

Зварот т. Чарвякова
У Менск вярнуўся з Масквы старшыня ЦВК БССР т. Чарвякоў.

Супроць незаконных пераводаў настаўнікаў
У апошні час у розных акругах Беларусі наглядваюцца выпадкі масавых і незаконных пераводаў настаўнікаў з адной школы ў другую, што шкодна адбываецца на школьнай справе.

Наркамасветы запрапанавалі акр. інспектарыяту асветы спыніць у самым тэрміновым парадку незаконныя перанікі настаўнікаў. Інспектары, внаватая ў незаконных пераводах, будуць прыцягнуты да адназнасці.

Хто прыняты ў навучальныя ўстановы
З розных акруг Беларусі пачалі паступаць весткі аб выніках прыёму ў тэхнікумы і на курсы. У беларускіх навуковых і тэхнічных установах было камандыравана 105 чалавек, прынята 52, з іх рабочых і дзалец рабочых—14, сялян—30, саматужнікаў—2, служачых—5 і іншых—1. Па нацыянальнасці: беларусаў—37, лўрэў—14, латышоў—1. Па партыйнасці: камсамольцаў—30, партыйцаў—7.

Заняткі навуцна 5-га верасня. На 2-гадовы беларускія пэдагагічныя курсы ў Менску прынята 140 ч., з іх рабочых—21 прам., сялян—65 проц. Па нацыянальнасці: беларусаў—85 проц., лўрэў—15 проц. Сярод прынятых—50 партыйцаў і камсамольцаў. Усяго было падана 200 залу. Для курсаўцаў вызначаны 93 стэндыі. Інтэрнатамі будзе забяспечана 60 чалавек.

У беларускай с.-г. акадэміі прыём нічо не скончыўся.

Здарэнні
УПАЎ З ПАБУДОВЫ. 30-га жніўня з даўня дружнага намеру заводу „Варшавічка“ на вул. МОПР'у ўпаў тэхнічны працэлектыв будаўнікоў Д. Фунт, у цяжкім стане ён быў адпраўлены ў болыніку.

70-ГАДОВЫ САМАГУБЦА. У вёсцы Гарбачы (Менская акруга) наведзіць Г. Вайцэвіч, 70 год. Прычына самагубства—сямейныя спрэчкі.

ПАДПАЛ. У вёсцы Ясінаўка, Менская акруга, папярэдня вышчыны чатыры дзевы. Устаноўлена, што падпал зрабіў А. Баравец з мэтай атрымання страхоўкі. Падпальчыч затрыманы.

НАПАД ГРАБЕЖНИКАЎ. За 2 впрсты ад станцыі Круткі тры ўзброеныя грабжынікі напалі на дырэктара Лукомльскага рыбнага заводу т. Утка. Забраўшы ў яго грошы і некаторыя рэчы, грабжынікі ўцяклі.

СУТЫЧКА ВЕЛЭСЬНЯДЫСТЫХ. 30-га жніўня ў садзе „Прафітэра“ у часе тонак стыкнуліся два велёсьнядыстыя. Адзін з іх атрымаў цяжкія параненні і быў адвезены ў першую болыніку.

— У суботу, 1-га верасня, у летнім садзе друнароў (Лемінавая, 20) адбудзецца пленум партыйных і камсамольскіх ячэек саюзу друнароў разам з прадаўнікамі ЦП саюзу і фабзаўнацкімі арганізацыямі ЧАТЫРНАЦАТАМУ МІЖНАРОДНАМУ ЮНАЦКАМУ ДНЮ.

Запрашаюцца ўсе рабочыя і рабочыя моладзь.

Пачатак а 6-ай гадзіне вечара. Білеты па прапрыемствах.

Каналізацыя „на вока“
Калі „хавалі“ Нямігу, дык не старае рачыцца ад оладу „Хлебпрадукту“ да гарадоў—яны быццам таксама вывэралі і аббудовалі, але-ж, па сначчэнні, у першы-ж дождж вылілася, што сток для вады зрабілі „на вока“, бо ніяна на рагу Замынай і Мясніцкай вуліц паоля кожнага дажджу становіцца возерам. На працягу цэлых гадзін, а часам і дня нават нельга прайсці па тратуары, бо іна ім атаіць вада ў 4—5 вяршкоў. Сток крыты і ачышчаць яго магчыма толькі пры дапамозе тэхніна.

Паведамленьні
— КАРНАВАЛ І ДЭМАНСТРАЦЫЯ ў нядзелью, 2-га верасня, адбудзецца дэманстрацыя—агляд меноных арганізацый камсамолу. Дэманстрантаў будзе вітаць дэлегацыя нагрэсу КІМ'у. Рыхтуецца грандыёзная карнавал на бававы тэмы культурнай рэвалюцыі.

Вечарам—гуляньне рабочай моладзі ў садзе „Прафітэра“.

— ДОМ АСЬВЕТЫ. Субота, 1 верасня, а 6 г. увеч.— сход прафактыву. Запрашаюцца сябры саюзу. Пасля сходу—нічо.

— ОПЕРНЫ КАНЦЕРТ у панядзелак, 3 верасня, не адбудзецца. Грошы за ўзятыя білеты можна атрымаць у насе.

— Сьняня, 1 верасня—апошні тэрмін разгляду заяў у стэндыю для ўноўнаступальных студэнтаў па факультэту права і гаспадаркі.

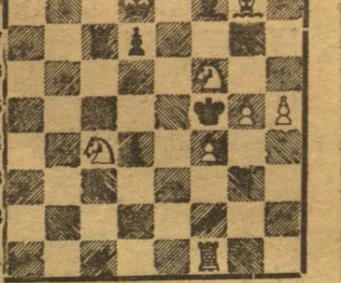
Падшышы заявы і не прайшоўшыя апро павінны зьявіцца 1 верасня 1928 г. а 11 гадзіне раніцы ў дэнанат праўгаю.

ШАХМАТЫ

Пад рэдакцыяй Р. К. Шукевіча-Трашчынава

Міжнародны конкурс „Зьвязды“

Задача № 23
А. М. Бейраха (Менск)

Белыя: Крd8, Лf1, Сg8, Кс4, Кf6, пп: f4, g5, h5 (8).
Чорныя: Крf5, Лс7, Сf8, пп: d4, d7 (5).

Мат у тры ходы.

Задача № 24
Н. Івашкевіча і В. Турэжыга (Башля)

Белыя: Крg6, Фс3, Лd4, Фf6, пп: d2, e2 (8).
Чорныя: Крe5, Сс1, пп: b3, e5, d6, e7, e3, h6 (8).

Мат у тры ходы.

Партыя: Адказны фэрзевы гамбіт

Іграны ў чэмпіянаце гарадоў БССР па перапісцы 12-2—22-VIII 1928 года

Белыя: Віцебск (СІПІЧ) Чорныя: Менск (С. РОЗЭНТАЛЬ)

1. d2—d4 d7—d5. 2. e2—c4 e7—e6. 3. Кg1—f3 Кb8—d7. 4. Кb1—c3 Кg8—f6. 5. Сd4:5 e6:d5. 6. Сс1—f4 c7—c6. 7. h2—h3 (Каб не мяняць слава пасыла 7... Кf6—h5). 7. Сf8—b4. 8. Кf3—d2 O—O. 9. g2—g4. Партыя набыла поўную акрэсленасць. Плян белых: атака пешкамі на каралюскім флянзе, выбух цэнтра пры дапамозе e2—e4. 9. e6—c5!
У адказ на плян белых чорныя разгортваюць ігру на фэрзевым флянгу. Калі-б чорныя гулялі па шаблёне (d6:d8, Кd8 і г. д.), дык іх фігуры скучваюцца на каралюскім флянгу і робяцца добрым аб'ектам атакі белых.
10. a2—a3 Сb4—a5.
Здаецца, што чорныя губляюць тэма. На справе-ж, яны заманьваюць белага

Шахматныя навіны

МЕНСК. ЧАШЬВЕРНЫ МАТЧ (г.равейны адзед) цікавы для нас асабліва тым, што вышэйшы ў гэтым матчы на 3-4 месца т. Кацельсон зьяўляецца адным з мадэрных ігракоў усесаюзнай катэгорыі (другі прызёр хэлінгграцкага саязу тэхнічнай готага году). Тая якасць, з акой наш маладык атрымаў над ім перамогу, сьведчыць, што ў нас ідзе добра пазрытаваная зьмена. Нашы на маюць той упартасці і вытрыманасці, якая ёсьць у хэлінгграцкага. Запрашаюцца сябры саюзу, пасля сходу—нічо.

МАТЧ І. МАЗЕЛЬ—КАЦНЬСОН скончыўся перамогай Мазеля: +1 1/2—1/2. ЧАШЬВЯРНЫ ТРЭНІРОВАЧНЫ ТУРНІР паміж удзельнікамі Менску ў чэмпіянаце БССР (Гаухберг, А. Касперскі, Розенталь, Шукевіч) пачынаецца 1 кастрычніка а 7 гадзіне ў клубе саўгандальскага саюза.

ТУРНІР МЕНСКАЙ ДРУГОЙ КАТЭГОРЫІ для вылучэньня кандыдатаў у Менскую каманду на міжнародных спаборніцтвах распачнецца там-жа. Удзельнічаць маюць права ўсе іграні другога катэгорыі за выключэньнем першараў гуртвых спаборніцтваў другога катэгорыі, якія адбыліся вясной.

